

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/1. — Telefon št. 72.

Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knafovi ul. št. 5/1. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelček: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 493.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem č. zavodu: Ljubljana
št. 11.842 - Praha č. 180.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 23. novembra.
V težkih ekonomskih bolečinah se
vije naša ožja domovina. Radostno opa-
zujemo, kako se konsolidira naša drža-
va na zunaj in znotraj, ker je zdrava
narodna politika strla v prah republi-
kanske in avtonomične strašilo. Žal pa
ne moremo reči, da se naše gospodar-
sko življenje razvija v enakem razmerju
povojno. Zasluzki padajo, in to zaslu-
ži kneta, obrtnika, trgovca in vseh
svobodnih poklicev čisto vzporedno; pa
tudi stalno plačani stavni ne morejo
zajeti stalo.

Sramotno je porušena separatistična
fronta, za kar je najboljši dokaz vda-
nostna brzotjavka bivših republikancev
in njihov livalisanje vsega onega, kar
so do večeraj preklinjali. A zdaj bi bilo
pač na mestu, da se obrne glavna po-
zornost na gospodarsko polje. To aai bi
veljalo posebno za nas Slovence, ki nas
je gospodarska kriza zalotila najmanj
osigurane in pripravljene in ki nam rav-
no v času tega propadanja hoče davčni
višjak iztisniti zadnje ostanke.

Dvanaestine bodo te dni sprejete. V
njih je bila edina možnost, da se za
leto 1926, davčno breme Sloveniji vsaj
nekoliko olajša. Govorilo se je o skup-
nem nastopu slovenskih strank, a SLS
je to odbila. Spustila se je v odločilnem
času v borbo proti državi, kakršna ji
prav nič ni bila potrebna in ki more
Slovencem dati samo novih nasprotni-
kov. Konflikt naše države z Vatikanom
radi konkordata, glagolice in najnovejši
čas se zaradi zavoda sv. Jeronima in
prekinjenju diplomatskih odnosov, je
našel SLS v taboru naši državi nasprot-
ne stranke. Ne gre ni za vero ni za kak
drug interes, ki bi od daleč mogel tak
nastop opravičiti, gre le za »justament«
Vatikana, ki bi rad v dogovoru z laško
vlado vnovič ponižal Jugoslavijo. In tu
je v času najhujših gospodarskih stisk
Slovenije 20 njenih poslancev v odkri-
tem boju z interesom in ugledom naše
države!

Strašna je slepota vatikanskih uslu-
žnikov, ki si nadevajo ime »slovenske«
stranke. Ali ni razumljivo, zakaj v ta-
kem trenutku beseda take delegacije v
Beogradu ne more nič izdati?

Se bolj pa je vsa javnost razočarana
nad postopkom vlade, zlasti pa Radi-
čeve stranke v našem davčnem vpraša-
nju. Prezrla, ubila nas je, kakor krič-
ne sitneže. Kdor pa tega ni verjel, je v
duhu sledil se deputaciji, ki jo je tem-
peramentni predsednik hišnih posestni-
kov gosp. Ivan Frelj peljal v nedeljo
k g. Stjepanu Radiču, Ivanu Puclju in
Albani Prepeluhu lepo prosit vladno
stranko za pomoč slovenskemu kmetu,
posestniku in obrtniku v davčnih zade-
vah. Dobil je odgovor, ki ga ai prič-
koval menda niti on niti mnogi drugi,
ki so vendarle mislili, da je na svetu še
nekaj politične doslednosti in poštenja.
Odgovor je bil ciničen: »Zunanji polo-
žaj potrebuje denarja!« Zato torej mora
davčni višjak ostati v Sloveniji straho-
vit, na Hrvatskem in v Srbiji pa popu-
stljivejši! S to argumentacijo so poslali
gg. »seljaki« deputacijo domov.

Rekli smo, da deputacija takega od-
govora ni pričakovala. Mi pa moramo
dodati, da politični boji prinašajo raz-
očaranja, vendar je cinizem in drzovi-
to norčevanje v odgovoru vladne stran-
ke tak, da mu je težko najti para. Ra-
dičeva stranka je prva, ki naravnost
odobrava davčno nasilje v Sloveniji.

Nič manj brezobziren ni bil odgovor,
ki ga je dal minister Stjepan Radič de-
putaciji javnih namestencev, kateri je
na pritožbo radi nevzdržnega gmo-
tnega stanja le to zaupal, da bodo ustav-
ljena vsa napredovanja uradništva,
dokler ne bo izvršena nova redukci-
ja. Sele, ko bo zopet nov del držav-
nih namestencev na cesti, se bodo pri-
dobila sredstva za ostale. Slovenske
uradnike čaka seveda »najboljša doba«,
zlasti potem, ko jih bodo radičevski
partizani izrinili z vseh boljših mest.

Napram temu nemilemu razočaranju
ne sme naše marljivo in delavno lju-
dstvo kloniti duhom. Gospoda se je prav
hitro razkrinkala in potrdila, da se sme-
mo v gospodarskih in socialnih vpra-
šanjih te vrste zanesti samo na lastno
moč. To moč pa moramo smoteno or-
ganizirati. Prva postava v tej smeri je,
da je ne smemo posojati onim, ki jo za-
peličujejo v avtonomistične komedije in
v odločilnih trenutkih izživajo vtis, ka-
kor da v zunanji sporih Slovenci stoji
na strani naši državi sovražne sile.
Posojati pa svoje moči tudi ne sme-
mo onim, ki imajo težkih skrbi sami s
seboj dovolj, pa nas odpravljajo z brez-
obzirnostjo ter s praznimi frazami, ka-
kor se je g. Radič iznebil deputacije
»Savez javnih namestencev in upo-
kolencev za Slovenijo« ter delegatov
»Društva hišnih posestnikov«.

Info vencijske mariborskega
vel. župana za poplavljenice

Beograd, 23. novembra. p. V Beograd je
dospel danes mariborski veliki župan dr.
Pirkmaier interveniral pri pristojnih faktor-
jih radi pomoči poplavljenecem. Dr. Pirk-
maier se je vpisal tudi v dvorsko knjigo.

Spor z Vatikanom likvidiran?

Dr. Smoldaka odpotoval v Rim, da vzpostavi kontakt z Vati-
kanom. — »Mi smo v pravu in bomo z vso odločnostjo branili
svoje pravice.«

Beograd, 23. novembra. p. Danes so
dospeli v Beograd zagrebški nadškoč
dr. Bauer, mariborski škof dr. Karlin
in djakovski dr. Akšamović, da v smis-
lu sklepa konference škofov interveni-
rajo pri vladi glede spora z Vatikanom
v smislu svojega stališča. Dopoldne so
se vpisali v dvorsko knjigo ter se pri-
čakuje, da bodo sprejeti v avdienco.
Tekom današnjega dneva so konferira-
li najprej z dr. Ninčičem, nato pa z mi-
nistrom za vere Trifunovićem.

Diplomatski krogi so se interesirali
za spor. Ministra dr. Ninčiča sta danes
posetila francoski in nemški poslanik.
Popoldne je bila konferenca pri dr. Nin-
čiču, katere so se udeležili dr. Ninčič,
Ljuba Jovanović, minister za vere Mi-
ša Trifunović, dr. Smoldaka ter Stje-
pan in Pavle Radič. Po konferenci je
Stjepan Radič izjavil novinarjem: »Raz-
čistili smo vprašanje sv. Jeronima. Kon-
statirali smo, da smo mi v pravu. Stvar
smo dovršili. Popoldne na bomo razči-
stili posamezna vprašanja. Z Vatika-
nom bomo nadaljevali odnose z naj-
večjim taktom, z odločnostjo pa bomo

branili svoje pravice«.

Po tej seji je bilo izdano nastopno
obvestilo: »V nekaterih listih je bila
objavljena vest, da je Vatikan odklonil
sprejetje pisma našega odpravnika po-
slov pri Vatikanu in se je iz tega skle-
palo, da je zaradi tega došlo do spora.
Po merodajnem pojasnilu se je dejan-
sko zgodil samo nesporazum, ki je po-
ravnal in ni zato nobenega spora«.

Danes popoldne je bila v kabinetu
ministra za vere konferenca med mi-
nistrom za vere in škofi, na kateri se je,
kakor se zdi, našla solucija, ker je zve-
čer dr. Smoldaka odpotoval v Rim, da
vzpostavi kontakt z Vatikanom. Dr.
Smoldaka je bil danes popoldne spre-
jet na dvoru.

V Beogradu je izzvalo senzacijo, da
je vlada ves dan posvetila vatikanske-
mi vprašanju. V političnih krogih se
smatra, da je incident z Vatikanom gle-
de spora z našim diplomatskim zastop-
nikom likvidiran in da je vlada zavze-
la energično stališče, ki pa se bo rešilo
diplomatskim potom.

Beograd v parlamentarni pavzi

Posl. Baluđžić o svojem prihodu. — Obiski pri g. Pašiću. —
Zopetna otvoritev nunskih šol. — Protest vojvodinskih ra-
dikalov.

Beograd, 23. novembra. p. Bivanje
berlinskega poslanika Baluđžića v
Beogradu se različno tolmači. Baluđ-
žić je danes izjavil Vašemu dopisniku,
da je njegov prihod popolnoma privat-
nega značaja in da so netočne vse ve-
sti, ki mu pripisujejo kak drug pomen.
Danes dopoldne je bil Baluđžić v dvo-
ru pri kosilu.

Pri Pašiću je bilo več posetov poseb-
no s strani radikalov, ki pripravljajo
proslavo Pašičeve 80-letnice. Popoldne
od 5. do 6. je bil Pašić na dvoru. Kra-
ljeviski par se je po 6. zvečer sprehajal
po Beogradu.

Popoldne je bila seja finančno - eko-
nomskega komiteja ministrov. Raz-
pravljali so o Brodarskem sindikatu.
Prometni minister je o tem podal poro-
čilo in predlagal, da se Brodarski sindi-
kat sprejme v državno režijo. Komitet
bo imel še eno sejo o tem vprašanju.

ko se zbere ves tozadevni material.

Ministrstvo prosvete je razveljavilo
tudi odlok bivšega radikalnega mi-
nistra prosvete, s katerim so se zatvorila
privatna učilišča, nunske v Ljubliani
in usmiljenih sester v Zagrebu in Sara-
jevu. Govori se, da bo za pomočnika
prosvetnega ministra imenovan zagreb-
ški književnik in bivši intendant gleda-
lišča dr. Nikola Andrić.

Zveza vojvodinskih industrijcev je
poslala finančnemu ministrstvu spome-
nico, v kateri zahteva, naj se v svrhu
izenačenja davkov vstavi v proračun-
ske dvanaestine žoljočba, s katero se
ukinjajo z rektivno močjo vsa iz-
redna davčna bremena v Vojvodini.
Spomenico so poslali tudi vsem vojvo-
dinskim poslancem s prošnjo, naj gla-
sujejo proti dvanaestinam, ako vlada ne
bo upoštevala njihovih zahtev.

Nove postavke izvoznih carin

Plenum finančnega odbora je odobril predloge carinske sekci-
je. — Vlada naj ukine izvozne carine za poljedelske proizvode.

Beograd, 23. novembra. p. Danes popo-
lne ob pol 17. je bila seja plenuma finanč-
nega odbora. Prečitano je bilo najprej poročilo
večine sekcije za proučevanje izvozne cari-
ne, ki se glasi:

»Finančnemu odboru Narodne skupščine!
V smislu soglasnega sklepa sekcije za prou-
čevanje zakonskega predloga o splošni carin-
ski tarifi z uvoznimi in izvoznimi carinami
se je na seji sprejel sklep, ki se glasi: Sek-
cija finančnega odbora smatra, da se morajo
izvozne carine na poljedelske proizvode v
sedanji poljedelski krizi v interesu proizvo-
dne ukiniti, ter pozivlje finančni odbor, naj
vpliva na kraljevo vlado, da takoj sprejme
sklep o ukinitvi izvozne carine na poljedel-
ske proizvode. Predlaga: Tarifne postavke
št. 1, 2, 3, 4, 5 in 6 so proste carine, tarifna
postavka 7 je prosta, toda s tem, da ostane
opomba št. 1, ki se glasi: Izvoz polnočnih
konj angleške in arabske pasme je dovoljen
po predhodni odobritvi poljedelskega mi-
nistra. Opomba 2 se črta.

Tarifna postavka št. 8. je v točki 1 in 2
prosta carine s tem, da se doda točka 3, ki
za plemenito živino določa carino. Tarifne
postavke št. 9, 10 in 11 so proste carine. Ta-
rifna postavka št. 12 ostane po predlogu od-
nosno po sklepu ministrskega sveta. Tarifna
postavka 13 isto s tem, da se v točki 2 iz-
vozna carina določa na Din 30. Tarifna po-

stavka št. 14 ostane po predlogu ministrske-
ga sveta s tem, da velja v točki 1 carina Din
60, v točki 2 pa je v tekstu na koncu dodati
besede: dlaka brez razlike.

Tarifna postavka št. 15 je prosta carine.
Tarifna postavka 16 ostane po predlogu, ta-
rifna postavka 17 je prosta carine. Tarifne
postavke 18, 19 in 20 ostanejo po predlogu,
tarifna postavka 21 se izpremeni na Din 20,
tarifna postavka 22 pa na Din 8. Tarifna po-
stavka 23 se izpremeni v točki 1a na Din 25,
točka 1b alfa pa na Din 0,80, beta na Din 8,
točka 2 pa na Din 4. Tarifna postavka 24 se
izpremeni v točki 1a na Din 2,50, točka 1b
se črta, 1v pa določa na Din 0,40. Točka 2a
ostane, točki 4b in 4v pa se črtata. Tarifna
postavka 25 se poveča na 80 Din, v besedilu
pa se ima po besedi: »delovi« dodati beseda
»poljedelski stroji in priprave«.

Po tem poročilu se zahteva ukinitve iz-
vozne carine na vse vrste žita, na vse vrste
konj in na vse vrste svinj, hrastove prage
in hrastov les. Za polovico pa se zmanjša ca-
rina na perotino, perje čunje in papirne od-
padke. Predloga sekcije za carino na jajca,
poljedelske stroje, slive in slive sliv ministro
ski svet ni sprejel, vse drugo pa je sprejel
Nato je finančni odbor prešel na glasovanje,
poročilo je bilo sprejeto ter bo sklep stopil
v veljavo z rešenjem ministrskega sveta.

ces izzval veliko senzacijo, ker se trdi, da
so motivi obožbe politični in da je tu
vmes mnogo intrig. Razprava se nadaljuje.

Rezultat čeških volitev

Praga, 23. novembra. e. Končnove-
ljavni izid volitev na Češkoslovaškem
je nastopen: Od 300 mandatov poslan-
ske zbornice so dobili: Madžarska kr-
ščanska stranka 4 mandate, Češkoslo-
vaška socialna demokratska 29, nem-
ško - nacionalna 10, obrtna 13, nemško
socialno - demokratska dela 17, poljs-
ka delavska ljudska 1, nemška krščan-
ska socialna ljudska 13, komunistična
41, avtonomna poljedelska v Podkarp-
ski Rusiji 1, nemška narodno - sociali-
stična delavska 7, češkoslovaška narod-
no - demokratska 13, češkoslovaška so-
cialistična 28, republikanski agrarci in
mali poljedelci 40, češkoslovaška ljud-
ska 31, nemška poljedelska zveza 24,
slovaška ljudska stranka (Hlinka) 23
mandatov.

Nenaden padec francoske vlade

Parlament je odklonil važen člen finančne predloge. — Pred-
sednik republike je demisijsko sprejel. — Popolna neizvestnost
bodočega razvoja. — Verjetnost novih volitev.

Pariz, 23. novembra. d. Že na petkovi seji
poslanske zbornice se je med splošno deba-
to o vladnem finančnem načrtu govorilo o
možnosti cepitve v levičarskem kartelu, ker
so se socialisti izjavili, da ne morejo privo-
liti v pomnožitev obkora novčanice za več ka-
kor za poldrugo milijardo frankov. Na Blu-
mov predlog pa so socialisti sklenili, da bo-
do zavzeli svoje končnoveljavno stališče še-
le v podrobni debati, nakar je sprejela zbor-
nica z 294 proti 250 glasovi sklep o zaključ-
ku splošne debate.

V soboto se je pričela podrobna debata
ter sta bila sprejeta prva dva člena vladne
ga načrta. Prihodnja seja je bila določena za
nedeljo dopoldne. Ministrski predsed. Pain-
levé je apeliral na zbornico, naj konča de-
bato, ker bi sicer ne mogel več nositi odgo-
vornosti za vlado.

V nedeljo dopoldne je zbornica nadaljeva-
la podrobno debato o 3. in 4. členu, ki sta
bila sprejeta. K petemu členu je bil sprejet
dodatek ter je vlada pri glasovanju dobila 16
neznatno večino, ki jo je dosegla vsled absti-
nenca komunističnih glasov. Seja se je na-
daljevala popoldne. Pri glasovanju o členu 5
finančnega načrta je zbornica z 278 proti
275 glasovi odklonila vladni predlog. Proti
so glasovali tudi komunisti. Z ozirom na izid
glasovanja je Painlevé takoj podal demisijsko
celokupne vlade. Predsednik republike je od
stop vlade vzel na znanje. Kakor se govori,
namerava predsednik Doumergue poveriti
sestavo kabineta Briand.

Ker obstoji nevarnost, da bo vladna kriza
z ozirom na obveznost za zakladni urad, ki
zapadejo 8. decembra, ustvarila težak polo-
žaj je Painlevé sporazumno s predsednikom
zbornice Herriotom in predsednikom senata
sklical zbornico in senat za danes popoldne,
da se rešijo vsi zakladni načrti, ki so izlo-
čeni iz finančne predloge, in s katerimi se
poblašča Banque de France, naj dovoli drž-
avi predčim poldruga milijona. Na zbor-
nični seji je Painlevé predložil te načrte ter
je zahteval, naj se o njih takoj razpravlja.
Zbornica se je nato odgodila do 16. popoldne
da dobi poročilo komisije.

Reorganizacija protozidarstva v Italiji

Lože bodo odslej v smislu zakona javne! — Posamezne liberal-
ne organizacije za fašiste.

Rim, 23. novembra. e. Kakor objavlja taj-
ništvo italijanskega Orianta, je veliki moj-
ster italijanskega protozidarstva odvnetnik
Domizio Dorigiani z ozirom na sprejem
zakonskega načrta glede tajnih združenj v
parlamentu izdal nastopno odredbo:

Vse protozidarske lože, ki so bile pod-
rejene italijanskemu velikemu Orientu, so
razpuščene ter ukinjeno njihovo delovanje.
Italijanski veliki Orijent bo uravnal svoje
delo v smislu določb zakona glede tajnih
združenj. Lože se bodo na novo ustanovile
ter se bodo pri tem upoštevale določbe ime-
novanega zakona.

Kakor v Firenzi, Milanu in Jakinu so tu-
di v drugih italijanskih mestih krajevne or-
ganizacije liberalcev sklenile resolucije za

pristop k fašizmu.

Listi poročajo, da bodo jutri zopet izšli
listi skrajne levice »Unitas«, »Lavoro«, »Gi-
ustizia« in »Avanti«. V krogih opozicije
upajo, da to dovoljenje ne bo postalo brez-
predmetno z vsakokratno konfiskacijo li-
stov.

V Rimu je umrl znani novinar Don Giu-
lio De Rossi, ki je bil svojčas vodilen član
redakcij listov »Corriere d'Italia« in »li
Popolo«. De Rossi je moral po nalogu Va-
tikana zapustiti politično novinarstvo.

Messina, 23. novembra. e. Danes je pre-
stopilo 2 tisoč delavcev, ki so bili dosedaj
organizirani v komunističnih vrstah k fa-
šistovskemu delavskemu sindikatu.

Izjava nemške vlade o locarnskih pogodbah

Pomirljiv govor državnega kancelarja dr. Luthra v parlamentu.
— Vlada bo demisijskirala še le po podpisu pogodb v Londonu.
Komunisti bodo predlagali nezaupnico vladi.

Berlin, 23. novembra. e. V državnem zboru
se je pričela danes popoldne razprava o
zakonskih načrtih glede locarnskih pogodb
in o vstopu Nemčije v Zvezo narodov. Dr-
žavni kancelar dr. Luther je izjavil med
drugim:

Po izstopu nemško-nacionalnih članov iz
državnega kabineta zastopajo ostali člani
kabineta stališče, da mora državna vlada
ostati na svojem mestu dokler zakonodaj-
ne organizacije ne bodo odločile o locarn-
skih pogodbah. Državni kabinet bo po pod-
pisu pogodb in po povratku nemških dele-
gatov podal demisijsko. Glede povratne ve-
ljave pogodb se mora izjaviti, da ne po-
meni nobene kompenzacije ali celo trgov-
skega posla.

Smisel locarnskega dela je, da se ustvari-
jo nove in boljše podlage za mirni razvoj
vseh evropskih držav. Tudi s stališča naših
nasprotnikov izgubi po locarnskih pogod-
bah zasedba nemškega ozemlja svojo no-
tranjo utemeljitev. Nemški narod računa s
tem, da bo zlasti Francija, ki je prežeta na-
cionalnih čustev, upoštevala to nemško mi-
šljenje. Nemški narod bo z ozirom na do-
godke v zadnjih letih šele takrat verjel, ko
bo videl dejstva. Izpraznitev Kolina, na ka-
tero ima Nemčija pravico že od 19. januar-
ja t. l. je sedaj sklenjena na določen način
in v določenih rokih. Locarno ni, kakor je
angleški zunanji minister ponovno izjavil
in kar moramo mi vedno ponavljati, konec,
temveč šele začetek.

Vprašanje vstopa Nemčije v Zvezo na-
rodov vsebuje zelo resne skrbi. V središču
je skrb, ali bo Nemčija s tem vstopom iz-
vršila orientacijo proti zapadu s tem, da se
obrne od vzhoda. Ne morem izjaviti, da
smatram tako opcijo med vzhodom in za-
padom z ozirom na zemljepisni položaj
Nemčije enostavno za nemogočo. V Locar-

nu sklenjena izjava glede čl. 16. statuta
Zveze narodov ugotavlja, da je Nemčija k
udeležbi le toliko obvezana, kolikor je to
v skladu z njenim vojaškim in zemljepi-
nim položajem. Ta izjava se tiče obvezno-
sti Nemčije glede gospodarskih in vojaških
odredb in tudi glede prehoda čet skozi
Nemčijo proti Rusiji. Iz tega je razvidno,
da iz čl. 16. ne morejo nastati nobene ne-
varnosti za Nemčijo.

Navzoči poslanci so poslušali govor dr.
Luthra z veliko pozornostjo. Izvzemši majh-
nih incidentov, je bil govor mirno sprejet.
Zbornica je nato odgodila debato o vladni
izjavi na jutri.

Komunistična frakcija je sklenila, da bo
poleg nezaupnice, ki jo je predlagala v ple-
numu vztrajala pri glasovanju o locarnski
pogodbi na dvotretninski večini, ki je potreb-
na za zakon, ki izpreminja ustavo. Nadalje
bo na podlagi čl. 72. državne ustave zahte-
vala odgovore objave zakona za dva me-
seca.

Politična kriza v Egiptu

Konflikt med vlado in člani razpuščenega
parlamenta.

Kairo, 23. novembra. s. Včeraj se je vr-
šilo zborovanje opozicijskih članov v
marcu razpuščenega parlamenta, ki se ga
je udeležilo približno 70 poslancev. Izvolili
so Zaglul pašo za predsednika ter so skle-
nili nezaupnico vladi. Vlada je odredila ob-
sežne priprave, da se prepreči event. ne-
miri. Močni vojaški oddelki bivakirajo v
mestu. Tudi poslopje parlamenta je zastra-
ženo. Na mostovih preko Nila se nahajajo
straže. Zvečer se je sestel kabinet, nakar
je ministrski predsednik Ahmed Zivar pa-
ša odpotoval v Aleksandrijo.

Radičeva ofenziva v Sloveniji

Stjepan Radić razvija ofenzivo proti SLS. V svojem ljubosumnem tekmovalstvu z radikali bi jim rad zasedel teren, o katerem pogrešno misli, da je zrel bodisi zanj, bodisi za radikale.

Nedeljski zbor Stjepana Radića v Ljubljani je izrazil mnogo interesa, ker so pristali vsi stranki bili radovedni in željni, da enkrat sami slišijo Radića. Ker je bil vstop na shod dovoljen le proti vstopnicam, se je vršil pri vstopu v dvorano, ki more sprejeti maksimalno 1500 ljudi, pravcaraj bo za vstop. Zglednega reda ni mogla napraviti niti množična policija, ki je bila postavljena okoli Narodnega doma, ob vstopu ter po vsem stopnišču in v zborovalni dvorani tja do govorniškega tribuna. Mnogo ljubljanskih radovednežev je ostalo na cesti in jih je končno policija odgnala ter daleč na okrog zaprla dohode do Narodnega doma, da se je lahko gosp. minister Stj. Radić s svojim štabom nemoteno prijeljal v avtomobilu na shod.

V dvorano je Stjepana Radića pripeljal pod pazduho posl. Pucelj. Reditelji, ki so mu delali prosto pot, so klicali »Živio Radić!«, ostalo občinstvo pa je molčalo. Poslanec Pucelj je pripeljal St. Radića na oder, ga zasakal za rokav in mu vljudo nasvetoval, naj sede, kar je gosp. Radić smehljivo ubogal. Stjepan Radić je majhen, debelušast možič, ki govori, kakor kakšni ožji družbi v gostilni, se zapleta od misli do misli in prehiteva samega sebe. Govoril je brez koncepta in brez notranje zveze misli. Ničesar ni na niem, kar bi ga predstavljal kot velikega ljudskega govornika in tribuna. Poslušati ga je prijetno. Ko pa konča, vidi poslušalec pred seboj ogromno množino besed, ki si jih mesto-ma nikakor ne more poimljivo raztolmačiti. Po shodu je o govoru g. Radića ostala kritika, da govori sicer zanimivo, a neurejeno, da ima ideje, a nikakega koncepta. Sodimo, da se bo g. Radić kmalu uveril, da je za Slovence vse to premalo — niti, da bi jih vnel, kaj šele, da bi jih držal!

Gosp. Pucelj je pri otvoritvi shoda naznanil, da je prišel predsednik HSS v Ljubljano, da poda kot najbolj nadarjen sin hrvatskega naroda nekoliko misli o najvažnejših dnevnih vprašanjih, ker da je Slovenija — slabo in površno informirana, Gosp. Stjepan Radić pa ni povodil ničesar novega, nič lasnega, marveč vse skupaj tako, da govor zastran informacij ni bil potreben. Razlaga sporazuma RR je v Ljubljani že več mesecev depasirana; interesantnejše bi bilo slišati, zakaj ni sporazum tekom štirih in več mesecev dosegel več uspehov v praksi. Da treba v upravi štetiti in odpuščati uradnike, ni naša nova ideja. Da treba davke izenačiti, bi skoro rekli, tudi ni novica; a kljub temu vlada RR v tem pogledu kar počiva, v dvajstih tiskah pa neenakosti še postruje. Tudi narodnostna teorija gosp. Radića je samo igra z besedami.

V naslednjem približujemo poročilo o poteku shoda samega:

Zakaj je bil sklican shod?

Shod je otvoril posl. Pucelj v imenu Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva ter naglašal, da so zastopniki ZSKL, ki se je tesno spoila s predstavniki hrvatskega naroda in ki hoče ž njimi ostati tesno zvezana v delu in boju, pozvati sedanjega ministra in predsednika HSS, da kot poznavalec in najbolj nadarjen sin hrvatskega naroda iznese nekoliko misli o najvažnejših dnevnih vprašanjih, ker je Slovenija — slabo in površno informirana. Komaj pa je stonil kot gost na slovenska tla, so se našli ljudje, ki so pozdravili s sikanjem in življenjem prvega ministra prosvete, ki ima za prosveto — nekaj razumevanja. Posl. Pucelj se je nato vsem zahvalil za uspešno reklamo, zlasti pa uredništvu »Slovenca«, nakar je podelil besedo ministru St. Radiću.

Minister St. Radić

je stopil nato k govorniški mizi ter pričel govoriti o sporazumu. Med drugim se je govornik skliceval na posl. Pucelja, da je dejal, da Slovenci niso dobro informirani o sporazumu. Mi Hrvati smo dnevni tisk. Pri nas je vse informirano, a pri vas še ne! Vemo, da manjka pri vas še mnogo. Pri nas vemo troje: Kdo je delal sporazum, kakšen je sporazum in kakšni plodovi so že danes: gospodarski, politični, notranji doma in zunaj, kakšne so perspektive za bodočnost, ne za deset do sto let naprej, marveč za jutri.

Sporazum je ustvarila potreba za radikale in za nas. Bil sem v zaporu in prišel iz zaporu na zato, da sedem na ministrski stol. — meni to ni bilo potrebno —, ampak zato, ker je bilo potrebno narodu.

Sporazum sem delal direktno s Pašićem samim, posrednikov ni bilo. Sporočila so se izmenjavala in vršili so se razgovori. Vi veste sami, kako se taka stvar dela. Oblika sporazuma je politična stvar. Ni treba, da bi se sporazum obelodanil, ker sami že vidite, kaj se dela.

St. Radić o fašistovski Italiji

V nadaljnjih izjavah pripoveduje Radić, kako se je radi sporazuma oiačal položaj naše države v inozemstvu, kjer nas sedaj smatrajo za velesilo, dočim so nas preje prezirali in omalovaževali. »Pošten srbsko — hrvatski sporazum pomenja: Balkan Slovenom! Nastal je popolnoma nov položaj v Podonavju in na Balkanu. Hrvatsko-srbski sporazum pomeni, da te zemlje ne bodo več igrače carske Rusije, ki je ni, niti sovjetske Rusije, se manj pa Velike Britanije, ki je pametna, niti Francije, ki ima dovolj družnih skrbi, niti Italije, ki se ji bomo

postavili skupno na pot. Diplomacija Italije mora vedeti, da bi v slučaju, ako prevladajo v Italiji avanture, imela proti sebi ne samo nas, marveč tudi Češko-slovaško, Poljsko, Rumunsko in Turško. Nobenih konvencij ni med temi državami v tem oziru. Ničesar nimamo proti Italiji, samo mir naj da in ne sme nas izzivati. Danes pa v Italiji javno govore, da je Dalmacija predaleč od nas in bližja Italiji, da so Italijani predaleč od Ljubljane in Zagreba. Fašistovska vlada ne vé, kaj je Jugoslavija. Italija je na podlagi narodnostnega načela dosegla svoje zedinjenje in vsi so jo priznali. Če pa se fašistovska Italija dvigne proti nam, bo imela sto milijonov proti sebi. Italijani so se na narodnostnem načelu zedinili in pri tem so jim pomagali vsi drugi narodi v Evropi. Italijani pa hočejo sedaj pogaziti narodnostni princip, ki je danes podlaga Zvezi narodov.

Notranja politika

Omenil sem rezultate sporazuma v zunanji politiki, ker jih morete kontrolirati vsi. Vsakdo od vas ve, da se krepki stalnost dinarja, kakor tudi o ponudbah kreditov našim denarnim zavodom in ministrstvom iz Anglije in Amerike.

Vi ne veste, kako veliki ljudje se nahajajo v radikalni stranki. Pašić je velik človek in vse, kar se proti njemu piše, je idijotizem. Pašić ni vedno incitativen, toda velika je njegova sposobnost sprejemati inicijativne predloge.

Prvo načelo sedanje vlade je absolutno in sistematsko štedenje v vseh ministrstvih. Z odpuščitvijo nekvalificiranih uradnikov, odpuščitvijo nedelavnih in razporeditvijo preostalih, bomo do 1. aprila 1. 1926. prihranili 500 do 600 milijonov dinarjev. Potrebna je reforma notranje uprave. Vsako ministrstvo dobi svojega komisarja kot v vojni, ker smo tudi sedaj v vojni proti razsipnosti, korupciji in prevelikemu obdavčenju vseh onih, ki nimajo dovolj jela. V Angliji jedo za zajutrek šunko, maslo, čaj, kavo in druge dobrote! Te stvari so seveda samo volilne obljube, ako vlada ni složna.

Izenačenje davkov je najtežje. Srbija plača malo in ni mogla doseči, da bi Srbi plačali več. Tudi Hrvati ne morejo več plačati. Nemogoče pa je, da bi se za Slovence davki zmanjšali, ker bi bila država prikraščana na dohodki.

O seljaški demokraciji

Radić je nato prešel na svojo prosvetno politiko in naglašal, da mora tudi v njej vladati načelna enakopravnost. Zatem pa je govoril o seljaški demokraciji.

»Mi smo seljaška demokracija. Če se to prizna, potem moramo priznati, da vsi stanovni služijo samo seljaškemu narodu, ki jih zato hrani, obuva in brani. Kjer je delavstvo v večini kakor v Angliji, gre pa za delavstvo, v Franciji je treba paralelnega postopanja, v naši državi pa, kjer je 80 do 90 odst. seljakov, mora biti demokracija seljaška. Tudi Slovenija, kjer je 60 odst. seljakov, ne more biti velika vreča dr. Korosca, v katero se vse vrže. To je širok fundament narodnega življenja, na katerem ima vsak svoje mesto in morejo vsi stanovni najti v njem čvrsto podlago. Seljaštvo ni stan, ampak vedno le narod. Tako je v Rusiji, Poljski in drugod. Seljaki branijo naš jezik in so tvorci našega mišljenja, etike, estetike ter morejo biti regulatorji države, a vsi drugi so le pomagali.

Revizija ustave in samouprava in drugo

To stališče zavzemajo tudi vsi radikalni politiki, zlasti g. Pašić, od katerega nisem čni ničesar drugega, kakor to, da temelji vsa bodočnost naše države na seljaštvu.

Mi pojmuemo samoupravo resno in pravimo, da jo je treba uvesti v obično, županije in oblasti. Potem pa se lahko lotimo vprašanja revizije, v kolikor bo potrebno. Zakonodajna oblast naj ostane v Beogradu, eksekutivna pa se naj razdeli med Beograd, Zagreb in Ljubljano, v kolikor bo potrebno. To ni vprašanje teorije ali historične reminiscence, marveč dejanske potrebe.

Dati moramo narodu kar želi, poznati je treba njerove skrbi zlasti vsled elementarnih neugod. Pri tem vera ni v nevarnosti. Jaz n. pr. nimam vere. Vera je v duši, vera je v zvezi z Bogom. Veri moremo škodovati le duhovniki, zlasti pa taki duhovniki, ki lepo pridigujejo in slabo delajo.

Napačna trditve je, da so kmetje krivi dragine, kar trdi socialistično časnopisje. Kmet računa samo gotov denar, ne računa pa dela. Ako bi hotel kmet vse zaračunati, bogve koliko bi potem veljalo eno jajce.

Laskanje Slovencev. — Slovenski »ziclaš«

Jaz sem vedno bil za Slovence, Slovencev je najmanj, pa so najbolj izobraženi, nainaprednejši, najmarljiviji, dokleta njihova so najlepša, najlepše pojejo, dečki pa se najhujše tepejo.

Slovenci so najboljši uradniki. Treba bi bilo imenovati vse Slovence za inspektorje in davčne uradnike. Slovenci znajo zelo dobro računati in delati, ker imajo zelo dober »ziclaš«. Beograd bi moral biti poln slovenskih uradnikov.

Slovenem manjka samo velika linija, ki ne vodi samo do Zagreba in Beograda, ampak do Sofije. Slovenci morajo priti v vlado, ne po drobtinice, kakor je delal dr. Korosć sedaj in tudi na Dunaju. Pucelj sicer ni formalno v vladi, ampak je v finančnem odboru, torej napol v vladi ter bo morda že jutri v vladi. Toda reči moram, da se z živčanjem ne pride v vlado.

Vaš glavno mesto je Ljubljana, kar pomenja, da je Ljubljana. Vaše glavno mesto je tudi naše mesto in tako mislijo tudi Srbi. Vi ste velik faktor v naši kulturi in v naši ekonomiji. Manjka še tretji del slovenskega naroda. To ni vaša stvar, ampak Hrvatov in Srbov, pa Bolgarov in še nekoga drugega, ki si ga lahko sami mislite. Slovenija mora biti uedinjena. Preko Zveze narodov bo obnovljena celokupna Slovenija. Živela Slovenija!

Pozdrav kralju in Pašiću

Po Radičevem govoru se je posl. Pucelj zahvalil prisotnim, da so omogočili mirno zborovanje, nakar je predlagal, da se odpošlita pozdravni brzojavki kralju in Pašiću. Takoj nato je zaključil shod.

St. Radić se je nato odpeljal s svojim spremstvom k obedu v Prepeluhovo vilo, po obedu pa na shod ZSKS v Veliki Loki.

Radićev shod v Veliki Loki

Shoda v Veliki Loki, na katerem je govoril St. Radić v nedeljo popoldne, se je udeležilo 300 do 400 ljudi. V Veliki Loki je bilo ob tej priliki koncentrirano orožništvo iz vse Dolenjske in tudi iz Ljubljane je odšel tja vod 25 orožnikov, ker se je raznesla vest, da ga nameravajo klerikalci razbiti. Shod je mirno potekel. Minister St. Radić je v glavnem govoril isto kakor v Ljubljani. Za njim je govoril tudi posl. Pucelj, ki je hvalil zvezo s Hrvati češ, da morejo samo Hrvati pomagati Slovincem, ker so številnejši. Nato je govoril tudi podpredsednik HSS dr. Vlado Maček. Precej pozornosti je vzbudil govor župnika Oblaka iz St. Lovrenca, ki je očrtal razmerje duhovščine napram političnim strankam ter naglašal, da ima cerkev odločilno besedo samo v cerkvenih zadevah, kar se pa tiče političnih zadev, pa je vsakemu katoliku dana popolna svoboda. Povdarjal je tudi, da cerkev ne zahteva verskih strank.

Po shodu se je minister St. Radić odpeljal z avtomobilom do Brežic ter od tu naravnost v Beograd.

Minister Radić in javni nameščenci

Osrednja Zveza javnih nameščenecv in upokojencev za Slovenijo nam je poslala sledeči komunikat:

O. Z. javnih nameščenecv in upokojencev za Slovenijo je, zvesta svojim političnim načelom, kot doslej vse člane vlade, kadar je nanesla prilika, tako tudi tokrat po svojih zastopnikih predsedniku M. Lillegu in tajniku Jož. Bekšu dne 22. t. m. intevalovala prosvetnega ministra g. St. Radića ter ga prosila kot člana vlade zaščito.

G. Radić je oba zastopnika sprejel kar najljubezniveje ter v kratkih besedah nam pram težnjam drž. nameščenecv označil svoje stališče. Predsednik Lilleg je opozoril g. Radića na nadvse težavni položaj drž. nameščenecv, ki ga je poostrišlo osobito po stanovanjskih zakon. Dobrine novega zakona o drž. nameščenecv se sistematično zborirajo z najrazličnejšimi določbami zadnjih zakonov o proračunskih dvanajstih. Vprašanje izplačila razlik je dospelo na mrtvo točko, vsa prizadevanja takozvanih kronskih penzionistov so našla gluha ušesa, stanarstva doklada že davno več ne ustreza; nevdružnost gnotnega stanja drž. nameščenecv je — kakor vse kaže — dosegla kulminacijsko točko.

G. minister Radić je pazno sledil izjavam predsednika Lillega ter nato izjavil sledeče:

»Vladi so stremljenja organizacij drž. nameščenecv dobro znana ter se dosledno bavijo z vprašanjem, kako bi zadovoljila drž. nameščenecv. Pred vsem soglašajo njeni člani — s predsednikom g. Pašićem vred — v naziranj, da se radi zboljšanja gnotnih razmer drž. nameščenecv narod ne sme obremeniti z večjimi bremenji, kakor jih nosi že sedaj. (»Poreski štrauf« noče se moč: još više navinuti.) Zato je bila volika težava z vprašanjem, kako spraviti v ravnovesje državni proračun za leto 1926/27. Vladi se je posrečila rešitev, ki vsaj deloma zadovoljuje obe strani. Načelno je sklenila da novih napredovanj državnih nameščenecv ne bo odobravala, dokler ne izvede v vseh resortih dalekosežne redukcije. Vsi nesposobni in nekvalificirani nameščenecv bodo s svojih mest bodisi z upokojitvami ali na drug način odstranjeni. Sposobnim in kvalificiranim, ki bodo po izvršeni redukciji ostali še v državni službi, pa bo vlada njihov gnotni položaj popolnoma osigurala.

V ministrstvu prosvete je našel — je rekel dalje g. Radić — več uradnikov na višjih položajih (»savetnici i viši savetnici«), ki kvalitativno svojim mestom ne odgovarjajo. Napraviti se bo moral red. V vseh ministrstvih bodo postavljeni posebni »ekonomisariji«, ki bodo po dobljenih navodilih pripravili teren, da se redukcija čim najtemeljiteje izvede.

Na ta način bo vlada pridobila sredstva, ki bodo kar najbolj olajšala bedno stanje ostalih drž. nameščenecv. »Naročito slovenski deo činovnika, koji je najinteligentniji, čeka najbolja doba.«

O vprašanju kronskih penzionistov je ministrski svet istotako že razpravljal ter je »ednotno rešenje« več prihvatalo.

Na vprašanje, kakšno stališče namerava zavzeti g. minister napram določbi člena 27. zakona o proračunskih dvanajstih za mesec december 1925. in januar-marec 1926, ki pomeni v obliki pokojninskih pri-

Cezar je senzacija dneva

Cezar je pravi čudež!

Cezar je ime, ki vam bo ostalo v lepem spominu!

Elitni kino Matica

spevkov za aktivno in upokojene drž. nameščenecv novo obdobje, je g. Radić izjavil, da mu podobnosti načrta novega dvanajstinskega zakona niso znane. Bo pa se informiral ter skušal v dobrobit drž. nameščenecv ukreniti vse, kar je v njegovi moči. Prosil je še oba zastopnika O. Z., naj sporočita slovenskim drž. nameščenecv njegove pozdrave, na kar je sprejel deputacijo »Društva hišnih posestnikov«.

Zbor SDS v Vukovaru

Nov velik uspeh Svetozarja Pribičevića. — Do 8000 zborovalcev.

V Vukovaru, 23. novembra.

Nov velik uspeh, ki ga je Svetozar Pribičević v nedeljo dosegel v Vukovaru, je tem pomembnejši, ker je zborovanju poleg starih zaveznih pristavev prisostvovalo impozantno število bivših radičevcev in radikalov. Vukovar je domena radikalnega poslance Binguleca, ki ga pa volilci trumoma zapuščajo in se pridružujejo Svetozarju Pribičeviću, kakor je to na manifestanten način dokazal nedeljski zbor.

Zbor bi se bil isprva moral vršiti v veliki dvorani kina Grandhotela. Ker pa se je zbralo do 8000 ljudi, iz mesta in široke okolice, se je zbor vršil pod milim nebom. Mesto je bilo v zastavah. Od stanovanja bivšega bana in narodnega poslance dr. Pašlečka, kjer je bil g. Pribičević v gostih, se je razvila ogromna povorka. Svetozarja Pribičevića so nosili na rokah do Zvonimirovega trga, kjer je bila naglo zgrajena govorniška tribuna. Med burnimi ovacijami so bili Pribičević in njegovi tovariši dr. Pašleček, dr. Svetislav Popović in Večeslav Vilder obsiti z obilico cvetja. Zboru je predsedoval seljak Mato Božić, prvi pa je izpregovoril Svetozar Pribičević.

Izborna razpoložen je g. Pribičević v nadpoldrugo uro trajajočem in s čestimi burnimi odobravanji prekinjenem govoru, navedel, da so rezultati svetovne vojne dali prav idejam, ki jih zastopa SDS in za katere so njeni predstavniki trpeli že davno pred vojno. Naša država je zgrajena na narodnem edinstvu in vsi ki so nastopali proti naši narodni državi, so morali poklekniti. Stjepan Radić je nekoč dejal Svetozarju Pribičeviću, da ima raje tri hrvatske županije kot samostojno državo, nego današnje našo veliko državo, ter je dostavil, da njegova noga nikoli ne bo prekoračila zemunskega mosta. Toda g. Radić se je le moral prepričati, da je njegova republika velikanška zabloda.

Med velikim odobravanjem je g. Pribičević kritiziral, da sedanja vlada doslej v splošni lenobi ni ukrenila nič dobrega v agrarnem vprašanju in nastopa posebno proti dobrovoljcem. A v notranji politiki uvaža partizanstvo med uradništvo, ne stori pa nikomur nič koristnega. Radikali se izgovarjajo na radičevce, radičevci pa zopet tarnajo nad radikali. Pri tem uvideva narod, da je zares le SDS tvoriteljica agrarne in socialne politike, obenem pa nositeljica nacionalne jugoslovenske politike. Dočaka li bomo polem sedanega vladanja, nakar bo prevelika politika SDS.

Krajše eta nato govorila še poslanca Vilder in Paleček, katerima je množica enako živahno aklamirala, nakar je bil zbor za ključen, dočim so manifestacije že dolgo trajale po mestu.

Politične beležke

+ Revizija prosvetnih zakonov.

»Pravda« poroča, da bodo vsi prosvetni osnovni zakoni podvrženi reviziji, ki jo bo izvršil posvetni minister St. Radić s pomočjo svojih novih sodelavcev, ki jih bo izbral tekom tedna. Ko bo to delo izvršeno, bo St. Radić predložil te zakone skupščini.

+ Končna likvidacija SKS. Spojitev SKS in hrvatsko seljačko stranko je izvršena. Na sestanku v Mariboru in preteklo nedeljo v Ljubljani je predsednikom združene stranke, ki se na Hrvatskem imenuje HSS, izvoljen g. Stjepan Radić, podpredsednikom pa gg. Ivan Pucelj in Ivan Kelemina, prvi za ljubljansko, drugi za mariborsko oblast. S tem je likvidacija SKS izvršena. Vendar radi slepomišljenja lahko ostanejo v polubno rabo tudi imena »Zveza kmetijskega ljudstva« in SKS.

+ Proti enostranskim reformam činovniškega zakona. Poslanski klub SDS je sklenil ostro nastopiti proti najnovejši praksi vlade RR, ki v vsakem finančnem zakonu odkrhe po eno dve pravici činovniškega stanu. Zlasti ostro obsola, da se uradnikom, ki so si že stekli pravico, da dobe pokojnino, čim služijo 10 let, ta pravica jemlje s tem, da se jaenkrat zahteva 15 let za minimalno dobo, ki daje pravico na pokojnino. Vsaka enostranska reforma činovniškega zakona je nezdrava. Klub pristaja na popolno revizijo zakona s sodelovanjem organizacij prizadetih grup. V debati je poslanec Svetislav Popović obiasnil razloge, ki govore proti temu, da se ustanovi penzijski foad, še predno se va luta popolnoma ustali. Tudi ni umestno, da sedanja že itak hudo zadeta generacija preveč trni v korist bodočim. Klub ie to stališče odobril.

+ Protest naše vlade pri Vatikanu. »Slovenec« prinaša pod naslovom »Kako se delajo neotrebne in našemu ugledu škodljive afeze« brzojavko, v kateri označuje vest, da niso hoteli sprejeti pri Vatikanu zastopnika našega poslaništva s pismom o imenovanju novega odpravnika poslov, kot absolutno tendencio, ker ne odzgovarja dejanskemu stanju in ima samo namen, zabrisati veliko blamažo, ki jo je vlada doživela vsled netaktičnega obnašanja nekaterih naših predstavnikov. Nedeljski »Slovenec« celo poroča, da »vsi beograjski diplomatski krogi soglašajo v tem, da je tako postopanje več kot smešno«. Da pa ta stvar ni tako smešna in vesti o njej tendencio, kakor bi hotel dokaza-

Paris — Ceylon

Indija — Amerika — Evropa

„Polet okoli sveta“

Start te dni v alnu „Dvor“

ti »Slovenec«, dokazuje poročilo nedeljske »Politike«, da je zaradi zadržanja Vatikana, ki ni hotel sprejeti zastopnika našega poslaništva in sporočila o imenovanju odpravnika poslov za odsotnosti poslanika dr. Smolake, zunanje ministrstvo poslalo oster protest beograjski nuncijaturi. Vlada je zahtevala od nuncija Pelegrinetija pojasnilo, zakaj Vatikani ni hotel sprejeti notifikacije o imenovanju g. Jovanovića za odpravnika poslov. Za miselnost gospode okoli »Slovenca« je značilno, da se tudi v zunanje-političnih sporih postavljajo proti naši državi in da se brez ozira na vse drugo postavlja tudi v vprašanjih ugleda naše države na stran Vatikana.

Iz demokratske stranke

Sretna organizacija SDS za srez Celje. Vseeno je imela v nedeljo v Celjskem domu zborovanje delegatov vseh organizacij iz sreza, na kojem je podal predsednik poročilo o političnem položaju ter organizacijskem delu. Po temeljiti debati so se določile smernice za bodoče delo.

Iz Trbovelj

— Ogled nove bolnice po delavstvu. Včeraj so je ves dan vršil ogled nove bolnice po delavstvu, kar je dovolila Bratovska skladnica na predlog odbornika Filipa Grabnarja.

— Rudniški uslužbenci v Hrastniku izmenjavajo stebre za električni tok od rudnika do transformatorja. Napetost znaša tu 3000 voltov.

— Društvo za varstvo otrok v Trbovljah je sklenilo da naj njegovi člani, večinoma rudarji, tudi v bodoče prispevajo mesečno po 50 para članarine in ne po 1 dinar, kakor je bilo projektirano. Ta sklep so delavski odborniki motivirali s tem, da so podobne dajatve za dnevnem redu in da ne morejo zagovarjati morebitnega povišanja mesečnih prispevkov.

— S sklepom sodišča v Laškem se je preklical Alojzij Vidmar, 42 let star, oženjen, čevljar na Dolu, sedaj v umobolnici na Studencu pri Ljubljani. Za oskrbnico je postavljena njegova žena Terezija.

— Zaradi ugodnega vremena se obetajo izdatni lovi tukajšnjih lovskih društev, zlasti hrastniških: »Drage« in pa »Kala«. »Draga« ima v zakup občino Loko pri Zidanem mostu, ki sega do Brega pri Sevnici, »Kala« pa dolsko občino. Do zadnjega časa so bili lovi precej onemogočeni zavoljo neprestnega dežja.

Šah

Zaključna tekma za prvenstvo Jugoslavije se bo vršila o Božiču 22. dec. v Zagrebu se bo zrehalo, v katerem mestu se bo tekma vršila. Za zaključno tekmo za prvenstvo Jugoslavije prideta v poštov Sonhor in Zagrč.

Zrebanje sokolske loterije za Tabor-15. decembra t.l.

Damski filc klobuki

v najmodernejših barvah se dobijo najceneje v modnem salonu

Z. Mahnič-Gorjanc

Kopitarjeva ulica šte. 1.

Podgano, stonico in šurke crkuje ratol, stonci, gamadin ODIO RATOL, Zagreb, šieniloka 21.

Kupite Inar

nogavice z žigom in znakom (rdeč, modro ali zlato)

„ključ“ da se prepričate, kako en pat traja kakor štirje pari drugih. Dobivajo se v prodalnah, Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene. 22. V

Izjava!

Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih napravil moj sin Ivan Kuzmin.

Ljubljana, 23. novembra 1925. 2201

Terezija Kuzmin.

Svarilo

Podpisana trdika tem potom naznanja cenj. občinstvu, da gosp. Miro Merzelj, Trbovlje, ni njen zastopnik in nima pravice ne prodajati in ne inkasirati za trdko. Trdko za eventualne stroške ne odgovarja.

Fabiani & Jurjovec

2200 — manufakturna trgovina v Ljubljani.

Excelsa:

je najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obit. Nadomestni deli za vse stroje.

I. GOREC, LJUBLJANA

palaca Ljubljanske kreditne banke

Naši kraji in ljudje

Napredna zmaga sredi Slovenskih goric

Maribor, 23. novembra.

Znano je, da so najbolji črni v Slovenskih goricah ravno v trikotju Maribor-St. Ilj - Sv. Lenart. Sv. Lenart je bil pred vojno najbolj zagrizeno nemčurško gnezdo. Po prevratu pa so se kmalu zvezali klerikalci z najhujšimi nasorniki Slovencev in s tem pri zadnjih volitvah zavajevali občino. Poročali smo svoječasno, da je moral veliki župan ta občinski odbor razpustiti. Pravzaprav je bila razpuščena tamošnja požarna bramba, ki je bila vedno še tabor nemštva. Po teh razpustitvah pa je začel trg sv. Lenart novo živalno narodno življenje. Nova požarna bramba, v katero je vstopila tudi večina prejšnjih članov, je pričela delovati v lepem miru in slogu v občo korist. Posledice tega složenega dela niso izostale. Ko so bile nedavno razpisane nove občinske volitve, sta bili postavljeni samo dve napredni listi. In sicer demokratska in lista naprednih delavcev. Klerikalci, ki so doslej vladali absolutno na trgu, niso mogli postaviti nit svoje liste.

V nedeljo 22. t. m. so se vršile volitve, pri katerih je dobila lista SDS 66 glasov in s tem 6 mandatov, lista naprednih delavcev pa 36 glasov in 3 mandate. Udeležba je bila kljub klerikalnemu pritisku za abstinenco sijajna. Od 150 upravičencev sta glasovala 102 (pri prejšnjih volitvah od 147 upravičencev 123). Ker moramo torej računati z abstinenco klerikalcev, je sijajna udeležba pokazala, da vlada v trgu absolutno napredni slovenski duh. Občina trg Sv. Lenart v Slovenskih goricah in s tem pravo središče Slovenskih goric je sedaj prvič res v slovenskih rokah. Vsa čast zavednim našim volilcem!

Mestni muzej v Zagrebu

Zagreb, 23. novembra.

Sinoči ob sedmih zvečer se je zatvojila kulturno-historična razstava mesta Zagreba. Kdor jo je videl, se je moral uveriti, da to ni zgolj prigodniška prireditel, marveč rezultat resnega dela, ki ga je izvršil velik štab strokovnjakov, učenjakov in umetnikov. Kar je bilo do nedavno razmetano, je ta razstava spravila v red in predmeti, katerih ne bodo zasebni lastniki zahtevali nazaj, bodo služili za prvo podlago povprečnega zagrebskega mestnega muzeja. Obisk razstave je bil zelo povoljen. Demarini prebitek je viden uspeh tega rezultata. V Zagreb je privabila razstava mnogo tujcev in mu na ta način koristila i gospodarsko. Prišli so ljudje iz vseh delov države; največ je bilo pomikov iz Hrvaške, posebno iz zagrebske okolice. V velikih množicah so ogledali razstavo kmetije. Njih so najbolj zanimali predmeti, ki se tičejo zgodovinskih zadev hrvatske prošlosti. Matija Gubec in vse kar je z njim v zvezi je bilo središče njihovega intere-

sa. Saj so bili na ogled biči, s katerimi so ga pretepali, okovi, v katere je bil vkljen in slično. Vse to so si ogledali ne samo Zagrebčani, ampak tudi Podravci in Posavci, Bosanci in Dalmatinci, Slovenci in Srbi. Razstavo so korporetivno obiskale vse zagrebske šole, od univerze do ljudskih šol.

S prebitkom od vstopnine si bo novi zagrebski muzej nabavil zlasti opremo za predmete, ki mu bodo izročeni v varstvo. Odbor za prireditve razstave marljivo nabira še dalje gradivo: podobice, obleke (nar. noše), starine in drugo. Muzej bo imel znanprej prostore v Umetniškem paviljonu, in sicer v prizemlju in podzemlju. Doslej je bil namrečen v tako zvanih Kamenitih vratih, oskrbovalo ga je pa Društvo bratov hrv. Zmaja. V bodoče bo muzej upravljalo zagrebsko mesto po posebnih strokovnjakov.

Dr. Dragotin Lončar

Novi prosvetni šef ljubljanske oblasti.

Iz Zagreba poročajo, da je za naslednika g. dr. Pestotnika v vodstvu prosvetnega oddelka ljubljanske oblasti imenovan g. prof. dr. Dragotin Lončar.

Dr. Lončar je bil dosedaj profesor na ljubljanski realki, pred vojno je služboval dolga leta na realki v Idriji. Zelo mnogo je deloval publicistično in se je zlasti posvetil teoretičnemu raziskovanju naših političnih razmer. Njegova dela so svoječasi vzbudila radi svoje sočialne note in protiklerikalne tendence mnogo pozornosti in zlasti pri mlajši inteligenci tudi mnogo odobravanja. V zadnjem času publicistično ni več toliko nastopal, zato pa se je skušal udeležiti v praktični politiki in je bil tudi član Narodnega predstavništva, kamor so ga poslali socialisti. Lani je prevzel tajništvo pri sedaj likvidirani Prepeluhovi republikanski stranki, radi česar je imel v času Obznane precejšnje nepravice.

Dr. Lončar je sedaj že več let tudi predsednik »Slovenske Matice«.

Otvoritev bolnice v Trbovljah

Trbovlje, 23. novembra.

Včeraj se je vršila slavnostna otvoritev nove bolnice Bratovske skladišnice, h kateri so prišli zastopniki raznih oblasti in korporacij od blizu in od daleč. Tako smo opazili sanitetnega referenta pri velikem županstvu dr. Majerja, ki je zastopal velikega župana dr. Baltiča, rudarskega glavarja in dvornega svetnika inž. Strgarja, rudarskega nadsvetnika inž. Pehanija, inspektorja ministrstva narodnega zdravja dr. Katičiča, gradbenega ravnatelja in upravnega svetnika TPD. inž. Klinarja, šef zdravnika OUZD. v Ljubljani ter Demetra Bleiweisa-Trsteniškega, vseučiliškega profesorja inž. dr. Kasala, srezkega glavarja in vladnega svetnika Pinkava, gerenta trboveljske občine Voduška in še premnoge druge zastopnike, tako n. pr. celokupni upravni odbor Bratovske skladišnice.

Naiprvo se je vršila maša na prostem kateri je prisostvovala številna množica rudarjev s svojimi družinami, tako da je bil obširni prostor med Sokolskim domom in Pustovo hišo nabito poln. Cerkveno godbo je nadomestovala rudniška godba, častni špalir pa so tvorili uniformirani rudarji s svojo rudarsko zastavo in pa obe trboveljski gasilski društva prav tako z zastavo. Med mašo je spregovoril o pomenu nove bolnice kanonik Časl, po končani maši pa rudarski glavar inž. Strgar in inspektor dr. Katičič. Izvajanja vseh treh so izzvenela v poudarku, da so zgradbe podobnih institucij vedno znak kulture in etičnega napredka ljudstva.

Po blagoslovitvi in obenem otvoritvi bolnice se je vršil ogled notranjih prostorov, o katerih smo že poročali. Medtem pa se je formalno mogel spredv z rudniško godbo v sredini, ki je odkaral na Vode k rudniški restavraciji, kjer je bilo delavstvo pogoščeno. Opoldne se je istotam vršil slavnostni banket za povabljene goste. Po nagovoru ravnatelja inž. Pauerja so sledile napitnice, katerih smisel je bil ta, da je pokazalo delavstvo pri zgradbi nove bolnice tako zrelost, da jo morajo vsi faktorji z zadovoljenjem priznati, na drugi strani pa do zasluže g. ravnatelja Pauerja za povzdigo Trbovelj neminljive, kar bo zapisano z zlatimi črkami v zgodovini trboveljske občine.

V tej zvezi je omeniti posebno izjave delavske delegacije Bratovske skladišnice, sestoječe iz Župančiča, Grabnarja, Pinca, Persoglija, Hauptmanna in Jagra. Vsi navzoči zastopniki raznih oblasti naj bodo tudi v bodoče naklonjeni bednemu delavstvu in ga naj podpirajo pri vseh njegovih stremeljenjih za omiljenje socialne bede. Iskreno se je zahvaliti TDS, ki je podarila brezplačno ves material za novo bolnico in si s tem ustvarila trajen spomenik za več generacij. Končno hvala tudi političnemu šefu, srezkeemu glavarju Pinkavi, ki se trudi po svojih močeh za obširno trboveljsko občino. — Slavlje je brzozavno pozdravila centrala. TPD. v Ljubljani, odposlana pa je bila udanostni brzozavka kralju Aleksandru kot najvišjemu pokrovitelju socialnih in humanitarnih uredit.

Slava osvobojenja Maribora

Maribor, 23. novembra.

Danes dopoldne se je vršila slava 45. pešpolka v vojašnici kralja Aleksandra v Me-lju, kot spomin na dan, ko je bila rešena l. 1918. usoda Maribora. Na obširnem dvorišču vojašnice je bil postavljen okrašen oder, krog katerega je bil postavljeno vojaštvo 45. pešpolka v polni opremi. Navzoč pa je bil tudi oficirski zbor s domačim polkovnikom Dimitrijem Spasičem. Nadalje so bili navzoči sledeči vojaški dostojanstveniki: za komandanta mesta podpolkovnik Prica, zastopnik komandanta artiljerijskega polka podpolkovnik Pogačar, inženjerske šole kapetan Radovanovič, komandant parade podpolkovnik Petkovič, upravnik kasarnine Ubavkič, višji ravnatelj Raič i. dr.

Kakor vedno, pa se je lepe slave tudi letos udeležilo v prav častnem številu civilno občinstvo po svojih odličnih zastopnikih.

kih. Prišli so med drugimi: Zastopnik velikega župana vlad. svet. Vršer, srezka polglavarja Poljanec in Ipačič, mestni župan dr. Leskovar, predsednik okrožnega sodišča dr. Žiher, preds. okr. sod. dr. Pajtlar, državna pravdnika dr. Grasselli in dr. Jančič, vodja moške kaznilnice okr. sodnik Vrabl, fin. ravnatelj dr. Povalej, zastopnik davčne oblasti uprav. Dvoršak, policijski nadsvetnik Kerševan, ravnatelj Narodne banke Ljubinkovič; za Zgodovinsko društvo dr. Kovačič, Sokola starosta Novak, Glasbeno Matico dr. Tominšek, Slov. Plan. društvo dr. Senjor, Zensko društvo dr. Lipoldova, Cerele francasi gen. Maistrova, Češki klub Fr. Bureš, J.Č. ligo in Slovensko Čitalnico dr. Reisman. Dijaško kuhinjo ravnatelj Pirc, Zvezo industrijalcev dr. Pipuš, Požarno brambo vodja Voller s četo požarnikov, nadalje še cela vrsta načelnikov uradov, šol, korporacij in drugih zavodov. Slavlje je prisostvoval tudi predsednik ljubljanske sekcije Jug. Novinarskega Udruženja glavni urednik »Jutra«, g. Virant s predsedniškom mariborskega novinarskega kluba g. Borkom. Opazila se je odsotnost zastopnika cerkve.

Zanimiv in prisrčen narodni običaj s cerkvenim obredom blagodarjenja in sečenja kolača je opravil prota Trbojevič ob sviranju vojaške godbe. Domačin polkovnik G. Spasič pa je imel pred vojaki in gosti lep patrijičen govor, v katerem je razložil pomen današnje slave in zgodovino odločilne noči, ko je general Maister razorožil 23. novembra 1918, takrat še nemško posadko v tej kasarni in s tem definitivno osvobodil Maribor za Jugoslavijo. Lep govor je g. polkovnik končal z vzklikom kralju, kraljici in prestolonasledniku, čemur so se pridružili tudi vojaki in gosti. Iz oken vojašnice je počila salva strojnih pušk, godba pa je intonirala državno himno. Vojaki so končno z nasajenimi bajoneti eksaktno izvedli defile v teku.

Domačin polkovnik Spasič je v dvorani še enkrat spregovoril iskreno dobrodošlico zbranim gostom, nakar smo slišali še celo vrsto odličnih govornikov, ki so vsi čestitali slavi polka in razvijali pomen te slave za Maribor, zlasti župana dr. Leskovar, za oblastno upravo vladni vršer, kot Srba prota Trbojevič in ravnatelj Narodne banke Ljubinkovič ter zastopnik ruskih oficirjev, ki je poudarjal, kako iskreno so bili ruski begunci sprejeti pri nas v svoji drugi domovini. Med tem je dospel kot zastopnik Dravske divizijske oblasti še general Živkovič iz Ljubljane. Prečitane so bile brzozavne čestitke kralja Aleksandra, vojnega ministra in prejšnjega polkovnika 45. pešpolka Draškoviča itd. — Pomemben je bil zlasti tudi apel prote Trbojeviča, ki je napil osvoboditelju generalu Maistru in nato želel, naj bi župan mesta Maribora pripomogel, da bi bila ta slava res pravi vsakoletni narodni praznik vsega Maribora med najširšimi krogi, zlasti še med mladino.

Po oficijelni slavnosti so bili gostje še pogoščeni v vojašnici, kjer je v okrašen dvorani svirala vojaška godba, improvizirani pevski zbor vojakov-dijakov, pa je zapel par lepih narodnih pesni. Popoldne se je vršilo še »vojaško veselje«, ki mu je tudi prisostvovalo mnogo meščanov.

Dopisi

KRANJ. Dne 17. decembra ob 22. uri zaključil tujakinja Sokol svoje strelske večere, ki se vrše redno vsak ponedeljek in četrtek od 20. ure dalje na kegljišču Narodnega doma, z razdelitvijo dobikov. Kot najboljši strelci so se desedaj izkazali: Petehar, akkrat in Ravnik enkrat a 19 točk. Holchaker in Altheim a 18 točk. Vebler 17 točk ter Menčin in Adamci a 16 točk. V tekmovalju nočejo zaostati tudi dame in so desedaj dosegle največ točk: Dobersšek Pepca, Oblak Hel. in Rupar Mija. Z donosom streljanja bo društvo krilo stroške za sok. kopalnico. Vsak član ali nečlan naj zato ustrelj serijo streljov za »koristno napravo« in se ne jezi, če mu uide kroga v »planko«.

VIC. V nedeljo dne 22. novembra je priredila viška Orjuna svoj običajni zabavni večer v dvorani Sokolskega doma. Nabito polna dvorana je pričala, koliko simpatij uživa na Višu Orjuna. Večer je otvoril ad hoc sestavljeni orkester z orjunaško himno. Nato je brat Petre čustveno in lepo deklamiral dve nacionalistični pesmi in sicer: »Zadovoljni Kranjci« in »Med brati«. Zel je zaslužno hvala navzočim, Balačka kr. opere gdč. Bercečova je nato grazično zaplesala tri baletne plesje ter žela vinaru odobravanje gledalcev. Sestra Albina Thalerjeva in brat Drago Burger, oba v le-

Novo! Prvič v Ljubljani! Novo!

Danes premijera

Žena iz Orijenta

Senzacionalna orijentalna drama v 6 velikih dejanjih v glavnih vlogah Iva Hedda Vernon, Dary Holm in Ernst Rückert. Vroča orijentalna ljubav — Prekрасne žene v kopališču harema — Stijaj, sijaj ... katerega morate videti!

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 730.

Danes predstave ob: 4., 1/2, 1/2, 8., 9.

pili gorenjskih narodnih nošah, sta prav lepo deklamirala Prešernovo »Od železne ceste«. Občinstvo ju je burno aklamiralo. Dramatični odsek Orjune je nato prav zadovoljivo uprizoril burko - enodejanko »Priljudni komisar«, ki je žela salve smeha in viltaren aplavz gledalcev. Posebno častno sta rešila svoj vlogi brat Petre in brat Belič. Po končanem sporedu se je razvila animirana zabava s plesom in prosto zabavo. Prireditelj je sijajno uspešno v moralem in gmetnem oziru.

Novo mesto. Srbohrvaški tečaj za šolam odrasle se bo vršil od dne 3. decembra dalje. Udeležniki naj se prijavijo in trgovini g. U. Horvata. Prijave za enak francoski tečaj sprejema g. lekarnar D. Andrijašič.

ZUJEMBERK. Na narodni praznik, v torek, dne 1. decembra, ob 7. uri zvečer priredi Orjuna na kegljišču gostilne g. Poljanarja proslavo ujedinenja z deklamacijami, govorom in prosto zabavo. Poslave naj se udeležijo vse narodno čuteče občinstvo našega trga in okolice. — Dne 10. novembra se je pri nas vršila prisega vojaških obvezancev občin našega sodnega okraja. Prisego je izvršil dekan g. Gnidovec. Del obvezancev je prislego v sokolski dvorani, del pa na trgu.

Iz Primorja

* Smrna kosa. V Vipavi je preminula dne 21. t. m. ga. Amalija Črnigoi, roj. Delfabro. Prizadetim naše sožalje.

* Zlata poroka. V Ročinju na Kanalskem sta pred kratkim obhajala zlato poroko gostilničar g. Andrej Rugar in njegova soproga Tereza roj. Cargo. Domači pevci so priredili zakoncem podoknico, posebni govornik pa jima je čestital v imenu cele ročinjske občine.

* Himen. Poročila sta se v Trstu gdna Tončka Slamičeva in carinik Anton Škerk. Bilo srečno!

* Imenovanja za vojaške poročnike. S posebnim kraljevim odlokom so bili imenovani za rezervne častnike v italijanski armadi gg. Lino Furlan, Silvan Mikšiček, Srečko Lutman, Anton Černec, Franc Krizman, Vincenc Leskovec, Egidij Korošec, Angelj Lesničar, Miroslav Vudnjak in Henrik Kocjančič. Vsi imenovani so iz goriškega vojaškega okrožja ter so izšli iz častniške šole kot naredniki.

* Burja v Trstu. Koncem prošlega tedna je razsajala v Trstu močna burja, radi katere se je ponesrečilo več oseb. V pristanišču Vojvoda D' Aosta se je radi razbuckanega morja potopila velika tovarna barka, ki je bila tam zasedrana.

* Tečaj za pevovodje priredi, kakor lanskoleto, tudi letos tržaško društvo »Prosveta«. Iz lanskega tečaja je izšlo lepo število pevovodij in ni dvoma, da bo tudi letošnji tečaj dal primorskim rojakom vrsto novih prosvetnih delavcev.

* Tatovi na Goriškem. Vas Kamnje pri Ajdovščini so pred kratkim obiskali tatovi, ki so se pripeljali v avtomobilu. Izstopili so iz vozila pri vrtovskem pokopališču ter se porazdelili v več tatinskih čet. Ko so pregledali razna stanovanja ter odnesli, kar se jim je zdelo, jih je pobrala noč. Vendar niso utegnili odpeljati vsega plena, kajti kmetje so našli v hlevih živino odvezano in na nekaterih mestih prevrtna zidove. Ljudstvo je radi teh, neprestano po navljajočih se tatinskih obiskov zbegano.

KINO IDEAL.

Samo še danes!

Doživljaji lepe ruske kneginje

„Ljubav kneginje Woronzoff“

V glavni vlogi Manja Čačeva in Herman Picha.

Predstave vsak dan pop. ob 3., 1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. uri. V nedeljah tudi ob 1/2 11. dop.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Torek, 24.: »Za narodov blagor«. B. Sedca, 25.: »Ifigenija na Tavridis«. E. Četrtek, 26.: »Veronika Deseniška«. F. Petek, 27.: Zaprto. Sobota, 28.: ob 15.: »Zimska pravljica«. Disjaške predstave. Znižane cene. Izv. Nedelja, 29.: ob 15.: »Krpaa mlajši«. Mladinska predstava. Izv. Ob 20.: »Zapeljiv«. kas. Izv.

Ponedeljek, 30.: »Krpaa mlajši«. A.

Ljubljanska opera

Torek, 24.: »Povratek«. »Favna noč«. »Sva tova«. D. Sedca, 25.: Zaprto. Četrtek, 26.: Zaprto. (Generalna). Petek, 27.: »Eva«. Premijera. A. Sobota, 28.: »Don Juan«. C. Nedelja, 29.: ob 15.: »Orfej v podzemlju«. Izv. Ponedeljek, 30.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Torek, 24.: »Prababica«. C.

Koncert Zikovega kvarteta

Snoči se je vršil v veliki unijski dvorani v Ljubljani koncert slovitega Zikovega kvarteta (I. violina: Rihard Zika, II. violina: I. Berger, viola Ladislav Černy, violoncello: Ladislav Zika). Spored je obsegal kvartete Frana Lhotke, Leoša Janačka in Maksa Regerja. Fran Lhotka, rektor kr. zagrebske glasbene akademije, se je kot skladatelj udeleževal doslej že z več komornimi in simfoničnimi deli v modernem slogu, ki so se po večini izvajala v Zagrebu. Sinočnji kvartet je doživel svojo prvo izvajanje dne 20. t. m. v Zagrebu po Zikovih. Zgrajen je v enem samem delu v prosto fantastični obliki, deloma skrajno moderno, deloma preplet z jugoslovanskimi narodnimi motivi (Kolo). Rafinirano instrumentiran, zasojen z najrazličnejšimi tehničnimi efekti, vendar ni zamogel napraviti globokega in trajnega vtisa. Močnejši dojem je vzbudil češki mojster Leoš Janaček, čigar opera »Jenufa« je bila pri nas, kakor tudi drugod sprejeta z največjim oduševljenjem. Njegov kvartet, inspiriran po Tolstega Kreutzerjevi sonati, je zgrajen v štirih delih, ki jih veče skupni glavni tema v eno-

to. Na glasbenem festivalu v Benetkah je dosegel sijajen uspeh zbog svoje moči v izrazu in ognjevitosti. Zikoveci so ga podali z članom. Najosebnejši in najmočnejši v izrazu pa se mi je zdel Regerjev kvartet v esduru, op. 109 v štirih stavkih klasične kvartetne oblike s končnim fugatom. Mojsterki v formi in izrazu je ta kvartet nalil velikim glasbenim delom mojstrov Beethovena, Bacha itd.

O izvajanju samem je pravzaprav težko kaj reči, ker je bilo vseskozi vzorno in — kakor se pri Zikovih razume že po sebi — brezhibno v tehnični in prednašalnem oziru. Izborni instrumenti so v rokah umetnikov peli visoko pesem radosti, bolesti, ekstaze. Dvorana je bila nabito polna glasbojubčega občinstva, ki je izjanzjem umetnikov sledilo z napeto pozornostjo in jih nagradilo z ognjevitim aplavzom. Na splošno zahtevno so Zikovci dodali še Lenostavek iz Dvořákovoga asdur kvarteta. Zeleti bi bilo, da nam Zikov kvartet, ki je po svojem postanku takorekoe naš kvartet, prinese še mnogo takih večerov.

Ljubljanska opera pripravlja znano operno delo češkega skladatelja I. B. Foersterja, »Evo«, ki žanje po čeških odrih velike uspehe. Ljubljanska premijera bo še ta teden. Balet pripravlja na Hrvaškem tako priljubljeno Baranovičevo »Licitarsko srce«.

»Vesele vdova« na mariborskem odru. Vaje za to lepo opereto so v polnem teku. V svesti si, da pri opereti najbolj učinkujejo za nani oderski efekti, je storilo gledališče vse, da bo režija in oprema jako zabavna in melodiozna opereta nade vse sijajna in uspešna. Najrazličnejši in bogati svetlobni efekti, elegantne nove toalete, precizno in temperamentno naštidurani plesji, vse to bo pripomoglo, da postane ta po celem svetu najbolj uspeša opereta tudi v Mariboru pravcati »šlagger«.

Največja in ena najlepših koncertnih prireditelj letošnje sezone bo brezdvoma zopet koncert, ki ga prirede prve ljubljanske glasbene organizacije (Glasbena Matica, Lj. Zvon, Slavec in Orkestralno društvo) na narodni praznik, 1. decembra, na korist novinarskega penzijskega fonda. Koncert se vrši ob 8. zvečer v veliki dvorani »Uniona«.

Iz beograjskega opernega življenja. V nedeljo zvečer se je izvajala v beograjski operi Bizetova »Carmen«. Naslovno vlogo je pela ga. Sadoven, članica Velike opere v Parizu, dona Josela tenorist g. Jos. Rljavec. Dirigiral je g. Brezovšek. Ga. Sadoven ostane nekaj časa v Beogradu in nastopi prihodnje dni v Čajkovskega »Pikovici dami« pozneje pa se bo »Carlevi nevesti«. V četrtek, dne 25. t. m. bo premijera glasbene drame Stevana Hristića, »Suton«, prve izvirne tovrstne srbske skladbe po vojni. »Suton« je

napisan na tekst pesnika Iva Vojnovića v »Dubrovački trilogiji«. Opero bo dirigiral sam skladatelj, glavne vloge so zasedene po damah in gospodin: Rogovski, Volevač, Drausali, Pisarevič, Pinterović, Vrhunec, J. Rljavec, Pisarevič, Petrovič, Stahanović itd. Režira g. Pavlovski, načrte za kostume je napravil g. Bijelič. Obenem s »Sutonom« se bo izvajal balet »Polovečki ples« iz Boro dinove opere »Knez Igor«. V tem baletu nastopita ga. Kirsanova in g. Fortunato.

Produkcija Nar. konservatorija v Beogradu. V nedeljo, dne 22. novembra se je vršil v Beogradu peti koncert Nar. konservatorija s sporedom Locilleta, Ph. Gouberta, Ingelbrehta, Debussyja, Choussona, Rolanda Manuela, Saint-Saensa ter V. d' Indya. Posamezne točke so izvajali gg. Ivanka Milojevića, Miloje Milojević, Jelica Branković, dr. Siniša Stanković, Jelka Stamatović, Vlad. Živojinović in A. Ton.

Nova razstava v Zagrebu. Dne 25. t. m. so otvorili v Zagrebu razstava slik M. Kl. Crnčiča, priznanega specialista in mojstra v marinar. Slikar bo obhajal s to razstavo petindvajsetletnico svojega prvega nastopa. Pirandellovo gledališče v Varšavi. Pirandello se pogaja za najem posebnega gledališča v Varšavi, ki bi gofilo samo njegov repertoar. Pogajanja je vodil doslej poseben pooblaščenec, zaključil pa jih bo sam pisatelj.

Domače vesti

Tako rekoč...

Tako rekoč neverjetno, kako je Ljubljana zadnje čase živahna. Prestali smo najprej demonstracije proti Lahom in pendreke, nato poudenjeni na Barju in drugod, prežegnali Narodni dom, otvorili Miklošičevo cesto, provedli volitve na univerzi, sprejeli Radića in ga poslali, demonstrirali proti »Zapeljivki« in — skratka, toliko je animo že dolgo ne kakor zadnje čase.

To se pravi, da se zaspala Ljubljana drami in da takorekoč napreduje. V ne, delo je po mestu strahlo celo par filmskih operatorjev, ki so posneli ljubljanske znamenitosti in se je trlo ljudi pred aparatom, da je zopet morala uradovati policija, ki se je bala klerikalnega življenja in sličnih atentatov. Kakor pravijo, bodo ljubljanski radiševci vrnil klerikalnim udarnikom, kadar se jim prikaže dr. Korošec, ki pa v resnici ni Korošec, marveč Štajerc, dočim ima na Kranjskem, tako rekoč v Ljubljani, samo svoj poslanski mandat.

V ostalem pa so ljubljanski radiševci vrlo zadovoljni z govorom svojega predsednika. Pa smo ga res vsi mirno poslušali, se počutili kakor pri kolovratu, v zamaknjenosti pozabili na ploskanje in sploh na vse, kar je v našo čast sproti navezal gospod Radić. Le to se zdaj govori, da bo vojna, ker je gospod Radić imenitno udrihal po italijanskih batinaših.

Toda stvar treba vzeti ravno narebe. Včasih je Radić udrihal po beograjskih batinaših, pa ni prišlo do revolucije in republike, marveč do obznane in sporazuma. Zato tudi zdaj vojne ne bo, marveč se utesnimo z Italijanom tako sporazumno, da nam ne bodo odstopili samo neodrešenih krajev, marveč še kake barke in kolonije na vrhu.

Ravno čitamo v zagrebškem jutranjem listu, da je vsaka Radiševa izjava v pravem smislu vele-diplomatska, ker se da tolmačiti na več načinov. Pa nobeden ni pravi, bi dostavil jaz. Ker Slovenci navzlic Radiševi krilatitici, da imamo dober »ziclavši« očitno ne utesnimo podrobneje razkrajati Radišev izjav, posebno zdaj ne, ko se v Ljubljani sproti dogaja toliko novega in tako rekoč zanimivega.

M. A. C.

* Princ Pavle zastopnik kralja na pogrebu angleške kraljice matere. Našega kralja je zastopal na pogrebu angleške kraljice matere Aleksandre, princ Pavle. Ministrski predsednik Pašić je v nedeljo osebo posetil angleškega poslanika Cunarda in mu izrazil sožalje naše vlade.

* Proslava Cvjičevega jubileja v Pragi. Rektor Karlove univerze in dekan filozofske fakultete sta priredila v soboto skupaj s Češko akademijo, znanstvenim društvom ter češkoslovaškim zemljepisnim in narodopisnim društvom v veliki dvorani prirodopisne ga zavoda proslavo 60 letnice rojstva našega slavnega učenjaka Jovana Cvjičeva. Proslave so se udeležili poleg jugoslovenskega poslanika Nastasijevića in osebja jugoslovenskega poslanstva številni zastopniki češkoslovaškega znanstvenega sveta in slavljenci prijatelji. Zbrane goste je pozdravil rektor Karlove univerze prof. dr. Peter naker je govoril dekan filozofske fakultete prof. Daneš, Cvjičev učenec in pozneje tudi so-trudnik o jubilarntem življenju in delu. Povdarjal je pri tem zlasti tudi ozke stike, ki jih je bil navezal Cvjič s češkoslovaškimi znanstveniki.

* Proslava 125 letnice Prešernovega rojstva v Kranju. Gorenjska prestolnica, kjer je Prešeren živel in umrl, se pripravila, da dostojno proslavi 125 letnico rojstva pesnika-prvaka. Dne 3. decembra ob 11. uri se po kolonijo solska mladina, zastopniki kulturnih društev, občine in drugi pesnikovi čestitki manom pesnika na tujejšnem pokopališču. Na grobu, ki ga redno oskrbuje Kolo jugoslovenskih sester, bodo gorele luči v novih umetniških svetilnikih. K poklonitvi vabimo tudi zastopnike omladine in kulturnih društev iz Ljubljane. Dne 7. decembra zvečer priredi Kolo jugosl. sester Prešernovo akademijo v novi gledališki dvorani Narodnega doma. Na tej sodelujejo iz posebne prijaznosti in ljubimosti do velikega pesnika: univ. prof. gosp. dr. Fran Kidrič, operna pevka g. Pavla Lovsetova, tragedinkinja g. Marija Vera ter konservatorist gosp. Marjan Rus. Na klavirju bo spremljala gđ. Vera Majdičeva. Nadalje nastopita pevski zbor in orkester domače Narodne Citalnice. Isti dan se izdajo spominke razglednice. Obeta se prvorsten umetniški večer, na katerega opozarjamo že sedaj Prešernove čestilce.

* Odlikovanje. Odlikovana sta: Panta Gavrilović, naš poslanik v Atenah, z redom Karagjorgjeve zvezde 4. razreda, in Ivan Marković pomočnik ministra vnanjih zadev, z redom sv. Save 1. razreda.

* Spremembe v železniški službi. Generalni direktor državnih železnik Mihajlo Ilić je upokojen, na njegovo mesto pa je imenovan dosedanj pomočnik Vlada Babović. Za pomočnika generalnega direktorja je imenovan bivši direktor zagrebške železniške direkcije, Frančič. Upokojen je tudi direktor beograjske železniške direkcije Bora Popović: na njegovo mesto pride B. Gjurčić.

* Kraljeva vila v okolici Skoplja. Ob priliki zadnjega potovanja kraljevske dvojice po Južni Srbiji so tamkajšnji kralji sklenili, da jezdi v neposredni bližini Skoplja za kraljevo dvojico vilo. Te dni je bilo določeno, da bo stala vilo v Doljem Vodnju, nekaj minut od Skoplja.

* Proračun okraja Celje za leto 1926. Proračun okraja Celje za leto 1926 je sestavljen in je ob 20. t. m. do 4. decembra v pisarni okrajnega zastopa v Vodnikovi ulici št. 9. v uradni urah od 8. do 12. na vpogled. Prebivalci okraja imajo v tem času priliko in pravico vlagati pripombe.

* Organizacija advokatov v Vojvodini. Vojvodinski advokati so sklenili, da osnujejo svoje stanovsko organizacijo za Vojvodino. Predsednik te organizacije ima postati poslanec in odvetnik dr. Joso Lalošević.

* Razpisano mesto na teh. srednji šoli v Ljubljani. Na teh. srednji šoli v Ljubljani je razpisano mesto suplenta za strojegradnjo. Službo je nastopiti 1. decembra Reflektanti naj se takoj javijo pri ravnateljstvu tehnične srednje šole v Ljubljani.

* Iz Narodne Odrbane v Zagrebu. Vsa društva, korporacije in posamezniki, ki so se prijavili za sodelovanje pri proslavi Narodne Odrbane v Beogradu dne 1. in 2. decembra, se pozivajo, da se najkasneje do 26. t. m. zglaste v pisarni glavnega poverjenika Narodne Odrbane za Hrvatsko Slavonijo in Srednjo in Kačičevi ulici št. 8 v Zagrebu od 18. do 19. ure, kjer dobe podrobna navodila in izkaznice za polovično vožnjo v Beograd. Vsi oni, ki se niso prijavili za sodelovanje pri gori navedenih proslavah store to že do 26. t. m.

Zimske sušnje za Miklavža

teh bo brezdvoma vsak najbolj vesel ako bodo res iz krasne, težkega sušna in najmodernejšega kroja, kakor jih ima po izredno ugodni ceni v zalogi samo trdka

Fran Lukič, Pred škofijo 19

(Po dogovoru plačilo na obroke.)

* Himen. V Smihelu pri Novem mestu se je poročil prošil teden g. Joža Sterbenca, davčni asistent v Crnonjiju, z gospodičavo Vando Barletovo, hčerko nadučitelja Barleta v Metliki. Bilo srečno!

* Himen. V Murški Soboti se je poročil minulo soboto gospod Ciril Zupančič z domačinsko gospodično Mariško Ban. Bilo srečno.

* Smrtina kosa. V nedeljo je preminul v Ljubljani v starosti 58 let posestnik g. Anton Pogačnik. Pokojnik je bil iz ugledne ljubljanske rodbine, priljubljen in ustrežljiv človek. Delo vrsto let je bil odbornik Kmetijske posojilnice v Ljubljani in nekaj časa tudi župan v Sp. Šiški. Pogreb bo v sredo, ob 3. pop. iz hiše Zalošči Celovška cesta 34. — V hiši na Resljevi cesti št. 7 je umrl v nedeljo po daljšem bolehanju v starosti 67 let g. Anton Rejsner, posestnik in zasebnik. Pokojnik je bil nemškega mišljenja in je vzgojil v tem duhu tudi svoje otroke. Sicer pa se je popolnoma življal v nove razmere in spoštoval naš narod. Osebo je bil velika dobičina in je posvetil vse svoje življenje in delu in skrbi za rodbino. Pogreb bo danes, ob 3. pop. iz Resljeve ceste št. 7. — V Vevčah je umrl v starosti 84 let g. L. L. u. h. n. bivši tvorilnik stekla. Pogreb bo danes, ob 3. pop. na pokopališču v D. M. v Polju. Blag jim spomin, žalostim naše sožalje!

* Rodka ugodna prilika se nudi vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina Ko. Tržič razprodala več tisoč parov raznovrstnih zaošankov pod lastno ceno, dokler traja zaloga. Vse blago je garantirano najboljšo kvaliteto, prodaja se pa samo v lastni podružnici v Ljubljani na Brezu št. 20.

* Gospodine! Kupujte samo najboljšo mešanico znamke »Budiha« ker so najboljši in najzadostnejši. Dobe se povsod. Zadrževajte navodila.

Vse izpušča je na lico,

lišaje, mozilje, znojčevce, krvave podplutbe, solčne in rdeče pege itd. zanjamo odstranjuje pariška emulzija »Visagine Adeline Patit«, edino perfektno in neškodljivo, od mnogih zdravnikov priporočeno sredstvo za umivanje polti, ki onemogoči gubanje kože ter daje obrazu mladenički izraz in svežost. Vsak dan prihajajo številna razna pisma, Dobro se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah za ceno Din 30.— za steklenico. Glavno skladišče za Jugoslavijo: Zagreb, Gajeva ulica 8.

* Čevljarska zadruga v Ljubljani, naznanja interesentom, da se vrši pomagalska preizkušnja v nedeljo, dne 6. decembra. Pismene prošnje, katerim je priložilo ueno izpričevalo obrino-nadaljevalne šole, je vlagati najkasneje do dne 2. decembra v zadrugi pisarni. Hrenova ul. 4. Ljubljana. — Načelstvo 2189

* Ogenj v radikalnem klubu. Včeraj je izbruhnil v prostori radikalnega kluba v Beogradu požar. Vnela se je masa za čiščenje parketov in so zgorela vrata, vse leseno pohištvo in del klubove garniture. Ogenj so kralji lokalizirali.

* Požar v St. Jerneju. Na Grbi pri St. Jerneju na Dolenskem je prošil petek do tal pogorela hiša in gospodarske poslopje posestnika Železnika. Domneva se da je požar zanetil zlobna roka. Škoda je velika in za družino, ki ima pet nepreskrbljenih otrok, zelo občutna.

* Vseid slabe vžigalice ostlepele. V Sarajevu je te dni neka stara muslimanka ostlepele na ta način, da ji je pri vžiganju vžigalice fosfor prsnil v oči. Vsi, ki imajo opraviti z vžigalicami, naj bodo torej skrajno previdni, da jih ne zadene podobna nesreča.

* Dve ženski obsojeni na smrt. Pred okroglim sodiščem v Splitu je bila te dni obsojena v smrt na večših žalnicah Anka Vučinić, ki je na zverinski način umorila stažnika finančne kontrole, Ivana Pucerja. — V Velikem Bečkereku je bila obsojena v smrt na večših žalnicah Reljić, ki je zastrupila svojega drugega, 60 let starega moža, pastorka in svojo hčerko iz prvega zakona

* Nenavaden samomor. V soboto ponoči je v zagrebškem hotelu »Royal« izvršila samomor 20 letna Stefanija Frič. Včeraj dop. pa se je javila na zagrebški policijski neki brivski pomočnik, ki je izpovedal, da se je v soboto ob 10. zvečer vračal iz kina ter videl ob vhodu hotela »Royal« sloneti neko dekle, ki jo je nagovoril in vprašal, kaj dela. Odgo-

Miklavž bo zbiral

darila za deco in odrasle tudi letos v nedeljo dne 29. t. m. od 5. do 7. ure zvečer le pri trvdki

M. Tičar v Šelenburgovi ulici.

vorila mu je, da ji je dolgočasno in da gleda ljudi. Rekla mu je tudi, da stanuje v hotelu. In na prigovarjanje ga je vzela seboj v sobo, kjer je ostal z njo do 1. ponoči. Ko je odhajal, mu je podarila svojo zlato uro in prstane. Po odhodu brivskega pomočnika je dekle še napisalo pismo, v katerem zapušta neznanemu ljubimcu vse svoje stvari in kovčke. nato pa se je zastrupila. Včeraj se je zglašil na policijski oče samomorilke, ki mu je polletja vrnila zlato uro, prstane ter tudi vse ostale predmete. Stefanija Frič je stanovala v hotelu že tri dni, a v nedeljo jutraj so jo našli mrtvo v hotelski sobi.

* 12 letni sin umoril lastnega očeta. V nedeljo ob 6. jutraj je pri Sarajevu umoril 12 letni deček Milan Vlačić lastnega očeta z nožem. Oče je popivljal pri nekem sosedu na krzni slavi in je udaril sina, ker ga je prišel iskat. To je dečka tako razburilo, da je potegnil nož in umoril svojega očeta.

* Nesreča na železnici. Blizu Borongajste ceste v Zagrebu so našli v soboto jutraj grozno razmesarjeno žensko truplo. V krličnem trenetku je hotela 18 letna delavka Magdalena Simončič prekorati železniško prego. Hoteč se ogniti tovernemu vlakcu, ki je prihajal iz Zagreba, je stopila na drugi tir kjer je prišla pod kolesa osebnega vlaka.

* Velika poveljstva v Vinkovcih. V skladišču nepredelane tobaka v Vinkovcih so prišli te dni na sled veliki defraudaciji. Dognalo se je v skladišču gamihovvclatichy gvalo se je, da se je v skladišču vodilo v knjižah 40 delavcev in se zanje preemala plačila, čeravno onih 40 delavcev sploh ni bilo. Za te delavce je bilo izplačanih 150.000 dinarjev. Upravnik skladišča je pobežnil.

Bruno Kastner

In Ellen Richter sta glavna junaka vefelima »Polet okoli sveta«

Stari te dni v kinu »Dvor«

Iz Ljubljane

u— Novinarjem! Danes ob 3. v uredništvu »Sl. Naroda« seja prireditvenega odbora. Udeležiti naj se je vsi člani, ki hočejo sodelovati pri pripravah za prvo-decembersko prireditev

u— Novinarski koncert, ki se bo vršil na narodni praznik, dne 1. decembra zvečer v unijski dvorani, bo brez dvoma tudi letos ena najodličnejših glasbenih in družinskih prireditev v Ljubljani. Najboljši in najjačji glasbeni čimtelji Slovenije so se radevolje postavili v službo dobredelnega namena prireditve, katere donos je določen za novinarski penzijski fond. Nastopili bodo pevski zbori Glasbene Maticice, »Ljubljane«, »Ljubljanskega Zvona«, »Slavca« in učiteljska, poleg njih pa »Orkestralno društvo Glasbene Maticice«, ki se je v kratkem času svojega obstoja povzpelo na najvišjo stopnjo kulturnega udeleževanja. Opozorjamo na ta izreden koncert že danes naše občinstvo.

u— Stalno katoliško službo s srednješolsko kvalifikacijo razpisuje gerentski svet mesta Ljubljane na mestni ženski realni gimnaziji od 1. januarja 1926. Za oddajo službe so merodajne določbe licejskega statuta. Obveznost in pravice se ravna po predpisih za srednješolsko učiteljstvo. Prošnje s potrebnimi dokazili, zdravniškimi izpričevalom in domovnicu je vlagati pri predsedstvu mestnega magistrata.

u— Seja kulturno - družabnega odseka šentjank. naprednega društva se vrši danes ob 8. uri zvečer v knjižnici. Udeležba vsled važnosti za vse obvezna.

u— Českoslovaški Obec v Ljubljani priredi v petek, dne 27. novembra ob 8. uri zvečer predavanje v restavraciji »Zvezda«. Predava, koncem svoje uspešne turnee po Jugoslaviji, prof. dr. Batek iz Prage o temi: »Kako živeti zdravo in srečno«. Člani, ne pustite te redke prilikožnosti in se predavanja udeležite vsi! Vstop svoboden, gostje vabljeni.

u— Oglejte si krasno zabro bluz, obleke in plaščov Kristi-ž-Bračar. 473

u— Nibelungi. Ta grandiozni film se predvaja od večeraj naprej v »Eltinom Kino Matica« in je vzbudil v celotnem mestu ogromno zanimanje, tako da je bila včeraj dvorana pri vseh predstavah razprodana. Zlasti oga občinstvo nalaže za film izbrana, večina po Wagnerjevih skladbah sestavljena glasba, ki jo izvaja umetniški orkester pod vodstvom prof. Ferinaga. 2218 r

10 dni

so bile na-podane vse predstave v zagrebškem Balkan-Palace Kinu, ko se je predvajal kolosalni film:

Moč in lepota

Elitni Kino Matice

u— Kuponi v gledališču. Ker mnogim ni znano, kaj pomeni označba »Kuponi« na plakatih, se objavlja, da daje gledališče popust od 25 odst. od dnevnih cen gotovim organizacijam, ki se v velikem številu poslužujejo te prednosti. (Društvo državnih uradnikov, društvo poštarjev, Ohiški dom, Glasbena Matica, delavske organizacije, telovadna društva itd.). Kuponi ne veljajo pri prvih predstavah vsakega dela, temveč šele pri nadaljnjih in so tedaj vedno plakati označeni s pripombo »Kuponi«. Društvo si vzame v gledališču gotovo število teh belih kuponov (nakaznic) ter jih oproni na zadnji strani s svojo štampiljko. Člani pa pridejo z njimi k dnevnim blagajni (pri večerni blagajni principielno ne veljajo), kjer dobe zanje znižane vstopnice po lastni izbiri. Ker so za kupone na razpolago samo gotovi sedeži v parterju in na bal-

Volneni telovniki za dame od Din 140—

površne jopice vse cene. — Modna trgovina za dame in gospode

F. & M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ulica šte. 4.

konu in v omejenem številu, se svetuje vsakomur, da si na njih nabavi vstopnico čimprej, ker sicer riskira, da mora plačati celo vstopnico.

u— Zadruga krojačev, krojačice in sorodnih obrtov v Ljubljani naznanja vsem združnim pripadnikom, da je umrl dolgoletni zadrugi član g. Anton Rejsner. Pogreb se bo vrši danes dne 24. novembra ob pol 4. uri popoldne iz hiše Resljeva cesta št. 6. Zadrugi se vabijo, da se pogreba polnoštevno udeležijo. 2202

u— Prvi koncert »Sloga«. Nar. železničarsko glasbeno društvo »Sloga« v Ljubljani naznanja svoj občinstvu, da priredi dne 14. decembra v filharmonični dvorani svoj prvi pevski koncert.

u— Pevski zbor Glasbene Maticice. Vaje v tem tednu: v torek in četrtek ob četrti na sedem za mešani zbor. Dan za pevsko šolo se določi pri torkovi vaji. — Vsi in točno radi nastopaj. — Odbor.

u— Sestanek društva »Treznost« se vrši danes dne 24. novembra v brezalkoholnih točlinah na veleposilni. Dnevni red: 1.) Pregled napredka jugoslovenskih antialkoholnih organizacij v zadnjih štirih mesecih. 2.) Razgovor o mladinski organizaciji. Prijatelji treznostnega pokreta so k sestanku uljudno vabljeni. — Pripravljali odbor.

u— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Od 18. do 21. novembra se je rodilo v Ljubljani 36 otrok (12 moških, 14 ženskega spola), umrlo pa je 11 moških in 8 žensk, skupaj torej 19 oseb in sicer: 3 osebe za boleznijo na srcu, 4 za jetiko, 3 vsled smrtnih poškodb, 1 oseba za rakom, 1 za pljučnico, 1 za krčevnem jeter, 1 vsled prirojene slabosti, 1 za ostarlostjo, 3 osebe vsled družnih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa je izvršila samomor. Izmed umrlih je 1 oseba dožela starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 5 oseb: 2 na lezariju, 2 na škrlatinu in 1 na davico.

u— Ogenj v stanovanju. Ko je poštni uslužbenec Alojz Žerdoner, stanujoč v Zvezdarski ulici št. 1 v svoji spalnici sobi letos prvič zakuril peč, mu je pri tej priliki zgorelo 10 slamnikov, ki so se nahajali v skatiji na peči. Ogenj so domači kmalu pogasili, vendar slamniki niso več za rabo. Žerdoner ima 1000 Din škode.

u— Vlom v barako. V noči da soboto je vionil v barako nove občinske elektrarne na Seln nepoznan zlikovec ter odnesel tesarsko sekirjo, dva stružnika, medeno tesarsko vertikalno težilo in še več drugega orodja v skupni vrednosti 600 Din.

u— Vandallizm. V noči na 32. novembra so pomočniki podrl pred hišo Industrijske Ane Naglasove v Trnovskem pristanu št. 10 del železne ograje. Policija je surovim pomočnikom že na sledu.

u— Poljske prilive. Od nedelje na pondeljek so bili prihajajoči poljski sledeti sledeči: 1 goljufija, 1 ozen, 1 poškodba tuje lastnine, 4 prestopki kaljenja nočnega mira, 3 prestopki cestnega poljskega reda, 2 prestopka prekoračenja poljske ure in 1 prestopki sanitarnih predpisov. Aretacij je bilo izvršenih 5 in sicer: 2 radi izgreda, 1 radi vlačuzarstva, 1 radi tatvine in 1 radi suma goljufije.

Iz Maribora

u— Mariborski novinarji so imeli v nedeljo popoldne občni zbor mariborskega kluba, katerega se je udeležilo tudi dosedanj odbor s predsednikom g. Božidarjem Borikom. Ostali odborniki so: podpredsednik Tone Gmajner, blagajnik in tajnik Rudolf Ozim, preglednik Robert Pohar. Klub je ponovno ugotovil, da treba varovati stanovske interese in čast novinarskega poklica, da bo tako častno deloval za prospeli novinarstva v okviru sekcije JNU.

u— Francoski gostje. V soboto so prišli v Maribor francoski konzul iz Zagreba gosp. Božster s soprogo, ljubljanski univ. prof. g. Martel in konzularni gerent iz Ljubljane g. Pinedson. Pod vodstvom ravnatelja fakske elektrarne g. inž. Führerja so si ogledali Falo in njene grandiozne naprave, po povratku v mesto pa so posetili realko, kjer je imel prof. Martel par vzornih francoskih recitacij, nakar je nastopil tudi več dila-kov s francoskimi recitacijami in govori. Konzul Božster je izrazil svoje presenečenje nad lepimi uspehi in se iskreno zahvalil učiteljem in učenecm. Zvečer je profesor Martel predaval v polni kazinski dvorani o francoskem Timisu, nato pa so gostje posetili še družinski večer Glasbene Maticice. V nedeljo jutraj so se vrnili zopet v Zagreb, oziroma Ljubljano.

u— Osebnosti Komandant mariborske inženjerske padofirske šole polkovnik Kovčević je premeščen v Novi Sad in zapustil Maribor baše še ta teden.

u— V mežli in solincu. Doslej je bil Maribor posebno ponosen na svojo zdravo klimo, ki sploh ni poznala megle. Letošnje jesensko deževje pa jo je že tudi nad Mariborom parkrat razprostrilo. Prav do tal se je zgostila v soboto, tako da niti stolpov cerkva ni bilo videti. Solnčne svetlobe in gorkote želni turisti so zato tudi te nedelje

odšli na Pohorje v trdnem prepričanju, da tam zopet ne bo megle. In res jih neumnajna vera ni varala. Vrhove še vedno temnozelenega Pohorja je ves dan obsevalo toplo solnce kakor sredi poletja. Daleč krog in krog, kamor je segalo oko, je valovilo ogromne morje nakopičene megle. Kot pannonia vladarja mariborske oblasti sta se pokazala poleg Pohorja samo Boč in daljna Donačka gora. Pri Mariborski in Ruški koči je bilo pravo nedeljsko veselje. Turisti so polegli na travo, sledi sukije in pod gorkimi solunčnimi žarki par ur šahirali, medtem ko so se mariborski purgari zavijali v težke zimske suknje ali se gredli v zakurjenih sobah.

u— Razpis. Razpisuje se mesto inženjerja - arhitekta in geometra. Prednost imajo prosilci z večletno prakso. S prilogo oprabljenih prošnje je vložiti najkasneje do dne 20. decembra pri mestnem magistratu v Mariboru.

u— Slovensko žensko društvo ima danes v torek dne 24. novembra ob pol 20. uri v dvorani Ljudske univerze občni zbor, na katerem bo predavala gđ. Alojzija Štebi iz Ljubljane o ženskem kongresu v Washingtonu.

u— Pretep radi krave. Sinoči so pripeljali na rešilno postajo Karla Goloba, pomožnega delavca v klavnic. Golob se je malo vrtel pomikal po Koroški cesti in se pri tem zaletel v kravo nekoga kmeta. Kmeta je to tako razjarilo, da je napadel Goloba s ploho ter mu prerezal žilo na roki in uho.

u— Obešenec. V Orožnovi ulici so našli obešenega v kuhinji lastnega stanovanja nekoga Franca Bradača. V pismu, ki ga je zapustil svoji hčeri in tati, sporoča samomorilec, da je šel v suro radi neozdravljive bolezni.

Iz Celja

u— Zapiranje obratov na dan ujedinitelja. Gremija trgovcev v Celju in za okolico opozarjajo vse trgovce v mestu kakor na doželi, da morajo biti na podlagi odloka velikega župana mariborske oblasti dne 1. decembra vse trgovine v mestu kakor na doželi ves dan zaprte.

u— Naša elektrika. V soboto dne 21. novembra se je pojavila med postajama Fala in Laško pri vjasko napetem vodu fakske elektrarne motnja, vsled česar je tudi v Celju nastopilo ob 17 uri popolno prenehanje električne luči. Ker se je ta motnja pri faksnem vodu večkrat ponavljala, so morali v tovarni Westen v Gaberju položiti provizorne vode k tamošnjim dinamom-strojem, odkoder so potem mogli preskrbeti mesto s tokom. Pri tej priliki bodi omenjeno, da se stalni aparat in stični vodi med mestnim omrežjem in dinamom-stroji trdke Wenasega omrežja na te struje v slučaju, da liko dogotovljeno, da se bo mogel pretek našega omrežja na te struje v slučaju, da se pokvari vod iz Fale, v kratkem izvršiti.

u— Nova brivnica. V palači Jadransko-podunavske banke je začela poslovati nova brivnica »Hygieia«.

u— Iz trgovskega sveta. Na Glavnem trgu nameravata otvoriti začetkom decembra zalogo pohištva mizar Vehovar, lastnik znanje tvornice v Celju in sodlar - tapetnik Strelec, ki ima že tudi 15 let svojo delavnico v Celju. Omenjena dva obrtnika bosta delala v družbi.

u— Mestno kopališče. Od dne 23. novembra je parno kopališče odprto v sledečem času: ob pondeljkih za moške, ob sredah za ženske in ob petkih za moške; vsakokrat ob devetih do dvanajstih opoldne. Kadim kopališče pa ob pondeljkih, sredah in petkih ob dvanajstih do šestih popoldne, ob torkih, četrkih in sobotah pa od devetih do šestih popoldne.

u— Mestni proračun za leto 1926. Danes, dne 24. novembra bo proračunska seja mesta nega sveta celjskega. Sobota »Nova Doba« objavlja v posebni občini priloži poročilo občinskega svetnika dr. Antona Božiča, ki daje pregled o proračunu za leto 1926. Po tem proračunu znašajo potrebščine mestne občine v letu 1926, 3.569.863 Din, krtja pa je 1.341.818 Din. Radi tega znaša primanjkljaj 2.228.045 Din, katero vsoto bo treba pokriti z dokladami in davčninami. O posameznih važnih podrobnostih bomo poročali.

u— Društvo trgovskih nastavitelencev naznanja vsem svojim članom in tudi nečlanom, da se prične plesne vaje v petek dne 27. novembra ob 20. uri v mali dvorani Celjskega doma. Vpogevanje eno uro pred vajo. Ljubitelje plesa vabi — odbor.

u— Rezervni vodovod. Sedanjí vodovod Celju že dolgo ne zadostuje več in če bi se ugodilo vsem prošnjam za priključitev k vodovodu, bi sploh ne mogel nikomur polno ustrezati. Sedaj pa so se pojavili glasovi, da namerava občina v mestnem parku izkopati studenec, iz katerega bodo črpali vodo v poseben zbiralnik. Glede na to, da obkličanost ni mogoče dovoliti priključa na prosti vodovod in da vodovod v suši čisto odreče, je utinjno potrebno, da se vodovod primerno preuredi.

Tončka Gonelli roj. Kovač

zabena rudniškega kanclista

Pogreb nenozastnega pokojinice bo v torek 24. t. m. ob 8. uri iz hiše žalosti Ret. e 98. na pokopališče v Zagurju.

Gospodarstvo

Vprašanje institucije okrajnih ekonomov

Marsikom se bo zdelo odveč, da razpravljamo o instituciji okrajnih ekonomov. Večina inteligence in odločujočih gospodarskih faktorjev na deželi je namreč mnenja, da je služba državnih ekonomov popolnoma urejena, da so dani vsi pogoji za udeležbo kmetijskih referentov pri sprejemanju poglavarstev. Neizodostni strokovni uspehi glode pospeševalnega dela v kmetijstvu so v mnogih primerih pripisujejo zgolj nezadostni delavnosti in agilitnosti okrajnih ekonomov. Tako je na primer »Slovenski Gospodar« pisal nekoč, da je en potovalni učitelj pred vojno napravil več kakor danes 5 okrajnih ekonomov.

Ugled institucije in ugled kmetijskih strokovnjakov sploh zahteva, da se tozadevna različna mišljenja razjasnijo in razčistijo.

Nedvomno je institucija okrajnih ekonomov eden izmed najvažnejših uradnih organov na deželi. Vsaj so ravno ekonomski poklicani, da tvorijo toliko potrebno vez med kmečkim ljudstvom in inteligenco, med vasio in mestom. Naloge ekonomov so velike in vsestranske. In vendar se v mnogih strani njihovo delovanje ne pojmuje pravilno. Smatra se ekonom za navadnega pisarniškega uradnika, ki kompilira običajno kmetijsko statistiko, sestavlja določena rodna poročila, ugotavlja eventualne elementarne nevarnosti itd., glavna naloga ekonomov, kmetijskih strokovnjakov, to je direktno pospeševanje kmetijske produkcije pride pri sedanjih uredbi in pri sedanjih možnostih čisto nazadnje v poštev.

Ni čudno torej, da je mnogo naših mladih strokovnjakov ekonomov razočaranih in da zapadejo nekaki pasivnosti in apatiji.

Poklic kmetijskega stanu in kmetijske stroke zahteva, da se človek poglubi z vso dušo v svojo stroko. Poprijeti se je mora z vso ljubeznijo, ako hoče biti dober strokovnjak; živeti mora v njej in z njo. Izredno mnogo, mnogo več kot v marsikaterem inteligentnem poklicu se je moral kmetijski strokovnjak učiti. Ne samo v šoli, ampak tudi zunaj nje, v življenju in v praksi. Ako se mu potem dočeli službeni okoliš, v katerem ne more uporabiti svojega znanja, ne more uresničiti svojih idealov. Ni čudno potem, da je ekonom razočaran in nezadovoljen ter da utone v piliti, ravnodušni malomeščanski povprečnosti.

Glavni razlogi eventualnih nezadostnih uspehov ekonomske institucije pa so neprimeren socialni in družbeni položaj ter predvsem nezadostni potni pavelj.

Po razpisu »Uradnega lista« v letu 1922, so se mogli prijaviti za službo okrajnih ekonomov samo akademiki — absolventi visokih šol ali pa izjemoma srednješolci, ki so absolvirali in maturirali z odliko ter so imeli gotovo število let prakse na kakem veleposessu in na kaki gospodarski šoli.

Mnogo mladih ljudi se je dalo zapeljati; niso se ustrašili težkoč, ki so se obetale glede na uvedbo med narodom še povsem neznan in nepopularen institucije. Marsikdo je opustil ugodno in kvalifikacijsko odgo varjačo službo na kaki gospodarski šoli, na kateri je bil za strokovnega učitelja, oziroma profesorja odlično kvalificiran, in je prosil v smislu omenjenega razpisa za mesto okrajnega ekonom. In ko je nastopil svojo novo strokovno službo, je sprejel z neustrašljivo energijo boj za družabno in socialno uveljavljanje ekonomske institucije ter boji z materijalnimi neprilikami svojega novega poklica. Ako je enemu ali drugemu uspelo uveljaviti se deloma vsaj v prvem oziru, moral bo prej ali slej podleči v horbi z materijalnimi neprilikami svoje službe. Tudi pri najbolj gorečem idealizmu more okrajni ekonom spričo sedanjega potnega pavšala enkrat podleči, kajti potni pavšal za en mesec znaša komaj 400 Din.

Za to vsoto naj bi kmetij ekonom mogel izvrševati svoj edini poklic? Naj bi bil informiran vedno in povsod o stanju kmetijskega gospodarstva enega ali dveh razsežnih srezkih poglavarstev; naj bi redno prepotoval vse okraje in bi vplival v sedanjih gospodarskih prilikah z besedo, vzgledom in z materijalnimi sredstvi na ljudstvo da gospodari racionalneje; naj priredi vsako nedeljo predavanja in med tednom tečaj; naj potuje in najbolj oddaljene okraje in vasi, da oceni škodo zaradi elementarnih nevarnosti, da izvrši različne preizkuse na kmetijskih kulturah, da kontrolira sejme, drevesnice in rejne središča; naj kupuje in naročuje za strokovnjake vedno potrebne gospodarske liste, knjige in revije?

Po ekonomu naj bi se v rokah srezkega poglavarja stekale zares vse niti kmetijske gospodarstva življenja in produkcije.

Kakor so vse te naloge lepe, jih vendar pri najboljši volji spričo sedanjega materijalnega položaja ekonomov ni mogoče izvesti popolno in uspešno. Ako jih je eden ali drugi zaradi ljubezni do stanu in strokovnega zanimanja skušal izvesti vsaj deloma, mu je bilo to mogoče le z privatnimi sredstvi v nadi na izboljšanje materijalnih prilik.

20 dni mesečno naj bi bil ekonom po pravilniku na potovanju. Da je spričo nizkega potnega pavšala nemogoče zadostiti tej uredbi, da je nemogoče izvesti vse omenjene naloge, je več kakor jasno; četudi uporabljajo del svoje plače za potovanja, za daljšo dobo ne more shajati.

Mnogi drugi uradni organi, ki niso za to direktno pozvani, imajo iz materijalnega stališča mnogo več prilike in možnosti priti z narodom v stik in udeleževati se strokovno. Srezki veterinar, srezki žumar itd., ki si zaračuna navadno lahko vsako pot po sebi, je glede možnosti strokovnega udeleževanja in družabnega uveljavljanja neprimerno na boljšem kakor ekonom. Kdor pozna mentalnost priprostekega naroda, ve, da je ravno družabna uveljavljenost zelo važen faktor za doseg prirmerne vpliva in tudi za izvedbo strokovnih stremeljav.

Zahteve okrajnega ekonomov so jako skromne. Ekonom kot pravi kmetijski strokovnjak, ki čuti z narodom, med katerim deluje, ki ljubi svoj poklic kot poklic, ne zahteva materijalne pozicije veterinarja, žumarja itd., ampak edino to upravičeno možnost, da mu je iz materijalnega stališča vsaj za silo mogoče izvajati program njegove pospeševalne gospodarske službe. Ni to zahteva, ki jo stavlja ekonom kot oseba, ampak zahteva, kateri naj bi se zadovoljilo v interesu eminentne važnosti gospodarske informacijske in pospeševalne službe.

Mislím, da sem govoril iz srca vseh strokovnih tovarišev, ako sem enkrat razmislil val nekoliko temeljiteje o perečih vprašanjih našega strokovnega poklica. Na javnosti je, da trenutno spričo navedenih dejstev nekoliko mileje in blagohotneje ocenjuje javno delovanje okrajnih ekonomov. Vsi merodajni faktorji pa na bi pripomogli, da bi institucija kmetijskih referentov iz materijalnega stališča dobila primeren ugled in možnost uspešnega delovanja za splošni blagor in korist naroda.

Fran Wernig, okr. ekonom.

Narodna banka SHS

Stanje 15. novembra 1925.

(V milijonih Din: v oklepajih spremembe proti 8. t. m.)

Aktiva: Koviška podloga 486.6 (— 9.0); posojila 1245.6 (+ 7.4); račun za odkup kronskih novčanic 1186.3; račun začasne razmenjave 368.3; državni dolgov 2966.3; vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic 2138.3; saldo raznih računov 985.3 (— 5560.0). Skupno 9377.1.

Passiva: Vplačan del glavnice 28.0; rezervni fond 6.4; novčaniice v obtočku 6072.9 (— 64.5); državni račun začasne razmenjave 368.3; državne terjatve po raznih računih 84.6 (+ 34.3); razne obveznosti 603.6 (— 27.9); državne terjatve za zastavljene domene 2138.3; nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde 74.7. Skupno 9377.1.

Hmelj

Zatec (Češkoslovaška), 20. novembra. (Poročilo Hmeljarskega društva v Zalcu.) Dnevni promet 40 — 50 bal. Razpoloženje zelo čvrsto. Cene nespremenjene od 4600 do 4850 Kč za 50 kg (v naši valuti okrog 150 — 160 Din 1 kg.) Vsa založba znaša le približno 12.000 stotov po 50 kg.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (23. t. m.) Pšenica: baška, 5.5 vagona 240 — 245. Ječmen: baški, 1 vagon 130. Turšičica: baška, 2 vagona 160; baška, Jesenice 3 vagoni 182.50; Kanak, 2 vagona 117.50; Domava, 40 vagonov 138; sremska, 10 vagonov 122.50 — 125; 10 vagonov 110; sremska, sušena, Indija, 7.5 vagona 138. Moka: »os«, 1 vagon 390; »oss«, 1 vagon 405. Fižol: baški, 4 vagoni 180. Tendence mirna.

Novi pravilnik za ogledovanje klavnih živali in mesa. Opozorjamo na novi pravilnik o ogledovanju klavnih živali in mesa. Izdan 8. septembra t. l. od ministrstva za prometstvo in vode (»Uradni list« 104 z dne 16. t. m.). Po tem pravilniku je dovoljeno pošiljati meso v notranjost države iz enega kralja v drugega samo, če je krilo od pristojnega živinodržavnika s potrdilom, v katerem se potrjuje, da navedeno meso izvira od živali ki so bile pred zakolom in po njem po predpisu ogledane in za zdrave spoznane. Zaklana goveda smejo biti razsekana največ na štiri dele, manjše živali pa na dve polovici. Meso mora biti tudi po predpisih zgledano in v namembnem kraju zopet pregledano. Nežgledano ali proti gorli omejenim predpisom opremljeno meso se zapleni in uniči, odnosno proda na javni dražbi, če se ugotovi, da je zdravo. Z zdravstvenim in trditeljskim pristojnega uradnega veterinarja morajo biti odsej opremljene tudi vse pošiljke mesnih izdelkov, kakor klobase, salame, mesne konzerve in drugo.

Sezonski krediti Narodne banke. Iz Beograda poročajo: Narodna banka je sklenila, da dosepele kredite, dane izvoznikom, podaljša za nadaljnje tri mesece. Om izvozniki, ki žele to podaljšanje, naj se obrnejo s prošnjo na Narodno banko.

Odklonilo stališče Rumunije na praški konferenci o predložitvi dolgov. Iz Bukarešte poročajo: Rezervirano stališče, ki ga je zavzela Rumunija na konferenci nasledstvenih držav v Pragi ima med drugim naslednje vzroke: Rumuniji se naložila plačila, ki ji ne gredo po pravici, kakor na pr. plačila v obrokih na posojila, ki so se naložila za dela v železnih vratih, katere služijo mednarodni paroplovbi. Uvedle so se datave — ne datave med državami, temveč med zasebniki in državami — o katerih se še mora prej razpravljati. Naložile so se obveznosti za pokrajine in za določene dobe v času, ko te pokrajine še niso pripadle Rumuniji. Bivšim sovražnim državljanom se je ustvarila boljša pozicija, ker se jim dovoljuje plačila v zlatu, dočim so rumunskim državljanom dovoljena plačila v papirnatih letih. Na ta način ima nasprotna renta boljši položaj kakor domača.

Plačilne težkoče beogradske banke. Iz Beograda poročajo: Prva srpska zemljoradniška banka je prišla v resne plačilne težkoče. Iz katerih se bo težko izvele. Med vlačitelji bodo voholji prizadejati ameriki izmenic, katerih naloge znašajo okrog 50 milijonov dinarjev. Glede na to le minister za trgovino in industrijo pripravil za min. svet ferat, v katerem bo predlagal, na kak način naj se banka reši propada.

Uvoz rejške. Generalni konzulat republike Poljske v Zagrebu je naznanil velikemu županu v Ljubljani, da so se odločile ministrske sveta v Varšavi z dne 7. v-

gusta. 11. oktobra in 17. junija t. l. glede prepovedi uvoza nekaterih vrst blaga na Poljsko z dne 14. t. m. tako spremenile, da od tega dne za tako blago ni več potrebno vnožno dovoljenje ministrstva trgovine in industrije zadostuje, da se tako blago v primeru, da pride zanj v poštev konvencionalna znižana carinska postavka, opremlj s potrdilom o svojem poreklu.

Podražanje kvasa. Uduženje trgovcev in industrijev v Velikem Bečkereku je začelo akcijo proti tvornicam kvasa. Češ, da obstoja kartel s svrhu podraževanja kvasu. Drugače da se ne dá razlagati skok cen kvasa od 21—23 Din na 30—34 Din za kg. V času od začetka oktobra do začetka t. m.

Saniranje Srpske zadružne banke v Novem Sadu. Kakor poročajo, so upniki tega zavoda odstopili od terjatve, ker je banka po prodaji svoje palače v možnosti, da jim vrača obveznosti.

Vinska trgovina v Dalmaciji. Po vesteh iz Dalmacije poteka tamnša vinska trgovina mnogo povoljnejše kakor lani. Že došel je prodane znatne količine v notranjost države, nekaj pa tudi v Avstrijo in Češkoslovaško. Vinski trgovci se le pribojujejo, da je odpravljanje po železnici jako težavno.

Produkcija dok za sode v Jugoslaviji. Po statističnih podatkih se je v letu 1924. izvozilo iz naše kraljevine 2190 ton sodnih dokov v vrednosti 3.7 milijona dinarjev. Od te količine se je izvozilo: v Grčijo 1004, v Italijo 253, v Madžarsko 255 ton in ostanele v druge države.

Nov železniški načrt Kragujevac-Kraljevo-Raška-Mitrovica. Prometno ministrstvo je sklenilo začeti s trasiranjem gorli omenjene proge. Računa se, da bodo dela trasiiranja končana v pomlad 1926, naka bi se začela proga graditi.

Povišanje glavnice podjetja Navigazione Generale Italiana. Iz Genove poročajo, da se je na običnem zboru te družbe sprejel sklep, da se poveča glavnica od 300 milijonov na 600 milijonov lir.

Kartel izvoznikov živine v Madžarski. Iz Budimpešte poročajo, da se tam vrše po gažanja za ustanovitev kartela za izvoz živine v Svico, Češkoslovaško in Avstrijo.

Zaključek nemško - španske carinske vojne. Iz Berlina poročajo: Med Nemčijo in Španjo so se prilike uredile v nekaj mesih živendi, s čimer se smatra carinska vojna končana. V Španiji se je ukinil 80% carinski pribitek na nemško blago. Časopisje tolažilo to kot nemški neuspeh, kajti s tem je upostavljeno stanje, ki je obstajalo pred odpovedjo nemško-španske trgovinske pogodbe s strani Nemčije.

Borze

23. novembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupci ski zaključki.) Vrednote: Investicijsko 0—76, Volna škoda 299—300 (299—300), zastavni Kranjske 20—22, komunalne Kranjske 20—22, Čejska posojilnica 200—202 (202), Ljubljanska kreditna 210—0, Merkantila 100—104, Praštediona 950—0, Slavenska 49—0, Kreditni zavod 175—185, (175), Strojne 123—0, Vevče 120—125, Nihag 34—0, Stavbna družba 100—110, Šešir 145—152, — Blago: 1. s: javorjeve deske, neobrobilene, 3 m dolž., 25 cm šir. napr., 80 mm deb., fco meja 650—0; hrastovi plohi, neobrobilni, 1a 3 m dolž., 25 cm šir. napr., 80 mm debeli, fco meja 1100—0; bukovni hodi od 3 m dolž., 25 cm premera napr. fco meja 350—0; bukovni hodi la. od 30 cm prem. napr. in od 3 m napr., fco nakladalna postaja 450—0; bukovni hodi la. od 30 cm prem. napr. in od 3 m napr., fco nakladalna postaja 215—0; jelove podmerne deske, 13 m. 20 mm. 4 m. fco vagon Postolna tranz. 0—470; poljski pridelki: pšenica: banatska, fco vag. nakladalna postaja 0—245, slavenska 77 težka, 2—3% primesti, fco vag. Bjelovar 0—266; turščica: stara, par. Novi Sad 0—160, stara, par. Ljubljana 0—190, umetno sušena, par. Novi Sad 0—145, nova, času pri merno suha, par. Novi Sad 1 vagon 110—110 (110), pokvarjena, tal-quala, fco vagon Domžale 1 vagon 115—115 (115); oves sremski, fco Gunja, 1 vagon 170—170 (170); ajda domača, par. Ljubljana 1 vagon 265—265, (265); prosa domača, fco vag. prekm. postaja 0—215; otrobi: debeli v vrečah, fco vag. par. Novi Sad 0—145, drohni v vrečah, fco vagon Diakovo 0—120, drohni v vrečah, fco Ljubljana 0—140; krompir lepi bel, fco nakl. post. 0—68; fižol: prepelčar, fco vag. Štal, postaja 0—345, beli sremski, fco vag. nakl. post. 0—200, rjav sremski, fco vag. nakl. post. 0—200; leča sladkorna par. Ljubljana 400—0; brinje Ital., par. Ljubljana 375—0; kolonijalno blago: riž: brilato No. 333, fco vag. Trst 0—570; krma: seno: sladko, stisnjeno, fco vag. nakl. post. 0—72, polsladko, stisnjeno, fco vag. nakl. postaja 0—60; slama stisnjena, fco vag. nakl. post. 0—50.

ZAGREB. Bančni papirji so dalje nazadovale, tako Eskomptna na 119, Praštediona na 935 (za 10 točk). V industrijskih vrednotah položaj nespremenjen. Tečaj Voine škoda je dalje popustil. Promptno blago se je začelo trgovati po 290 in le do konca sestanka nazadovalo dalje na 285. Za december je zaključila na višini 282.50. Investicijsko in agrarne so padli sorazmerno z Volno škodo. Promet v Vojni škodi pa je bil drugače zelo živahen. — Dinar je dopoldne v Cachu popustil na 9.175. V Zagrebu je hila zaradi tega tendenca krepkejša in so tečaj po sameznih deviz neznatno poskočili. Italija, ki le proti mednarodno krepka, je zavoljo tega narasla na 227.50. Pariz je mednarodno nazadoval ter je v Zagrebu padel na 222. Blaga mnogo in tudi Narodna banka je pokrivala povpraševanje v posameznih devizah. Povpraševanje nekaj večje. Skupni promet v devizah okrog 6.8 milijona dinarjev. Notirale so devize: Dunaj 791.25—801.25, Berlin 1340—1350, Budimpešta 0.079—0.08, Bukarešta 25.5—26.5, ček 25.437—26.437, Ita-

lija izplačilo 226.18—228.58, London izplačilo 272.64—274.64, ček 0—273.7, Newyork ček 56.104—57.74, Pariz 220.3—224.3, Praga 166.5—168.5, Svica 1083.5—1093.5, ček 0—1089; valute: dolar 55.5—56.1, šilingi avstrijski 793—803, mK 0.079—0, efekti: Eskomptna 119—120, Poljo 18—20.5, Kreditna Zagreb 134—135, Hipo 65.5—67, Jugo 109—110, Ljubljanska kreditna 210—0, Obrtna 75—80, Praštediona 933—935, Etno zaključek 135, Srpska 144—146, Narodna 4200—0; Industrijski: Eksploatacija 0—48, Dubrovačka 560—600, Nihag 0—39, Slavonija 47—48, Trbovlje 330—340, Vevče zaključek 120; državni: Investicijsko 71—74, agrarne 44—45.5, Volna škoda promptna 281—285, za november 280—284, za december 281—283.

BEOGRAD. Devize: Amsterdam 2270—2273, Dunaj 794.5—795.5, Berlin 1343—1344, Bukarešta 25.25—25.4, Italija 227—228.5, London 273.5—273.6, Newyork 56.25—56.4, Pariz 220.25—221, Praga 167.25—167.45, Svica 1089—1089.25.

CURH. Beograd 9.175, Berlin 123.50, Newyork 518.60, London 25.135, Pariz 20.10, Milan 20.92, Praga 15.375, Budimpešta 0.0727, Bukarešta 2.375, Svica 3.775, Varšava 74, Dunaj 73.10.

TRST. Efekti: obligacije Julijske Kralje 67.80, Živnostniški 279, Assicurazioni Generali 6715, Lloyd 1020, Dalmacija cement 639, Split cement 515, Krka 358, Devize: Beograd 43.80 — 44.20, Dunaj 347 do 357, Praga 73.50 — 74, London 119.75 do 119.95, Valute: dinarji 43.25 — 44, 20 zlatih frankov 94 — 98, zlata lira 482.88.

DUNAJ. Beograd 12.55 — 12.49, Berlin 168.67 — 169.17, Budimpešta 99.27 — 99.57, Bukarešta 3.13 — 3.15, London 34.3425 do 34.4425, Milan 28.70 — 28.82, Newyork 708.35 — 710.85, Pariz 27.60 — 27.76, Praga 20.985 — 21.065, Varšava 102.50 — 103, Curh 136.60 — 137.10, dinarji 12.49 — 12.55.

PRAGA. Beograd 60, Curh 651.75, Milan 137.75, Newyork 33.75, Dunaj 477.525.

BERLIN. Beograd 7.435, Newyork 4.195, Praga 12.42, Curh 80.83.

LONDON (Opoldne). Beograd 273, Newyork 484.43, Italija 120.5, Dunaj 34.39, Svica 25.13.

Sport

Nogometne tekme v Sloveniji

V Sloveniji sta se vršili v nedeljo dve kvestvenisti tekmi v Ljubljani in ena prijateljska v Mariboru. Prvenstvena tekma Jadran : Svoboda je odpadla, ker Svoboda ni nastopila ter izgubi vsled tega tekmo s 3 : 0. Od prvenstvenih tekem moramo predvsem omeniti srečanje med Primorjem in Slovanom, pri katerem je Slovan odnesel docela zaslužno zmago, čeprav ni igral s polnim številom igralcev. Irlirja je odigrala svojo zadnjo letošnjo prvenstveno tekmo, pri kateri je, kakor je bilo pričakovati, tudi zmagala.

Slovan : Primorje 4 : 2 (2 : 1).

Igrišče je bilo precej zmaznjeno, vsled česar obe moštvi nista mogli pokazati one igre, ki se je pričakovala. Slovan, ki je začetkoma nastopil le s sedmimi igralci, je šel v boj z veliko ambicijo, ki mu je tudi prinesla zmago. Primorje je tekmo vzelo bolj na lahko. Zaradi tega tudi ni znal izrabiti mnogo ugodnih prilik. V prvem polčasu je bilo Primorje v premoči, vendar pa ni moglo doseči uspeha. Zakaj je zastrejlalo pravilno prisojeno enajstmetrovko, ni povsem jasno. Vodstvo je doseglo Primorje, toda kmalu Slovan izenači in že v prvem polčasu prevzame vodstvo. V drugem polčasu ostro napada, da ima primorjanska obramba mnogo posla. Po napadalcu Ermanu zabije Primorje drugi gol, toda Volkar doseže s četrtim golom za Slovan končnoveljavni rezultat.

Primorje je pokazalo lepše kombinacije od Slovana, vendar pa je bil njegov napad pred golom precej enodolčen. Krilci niso ugajali, v obrambi se je odlikoval vratar Erman.

Pri Slovanu je bila dobra zlasti leva stran napada Spunt-Kerne. V krilski vrsti je treba omeniti Volkaria. Branilec Marchioti in njegov brat v krilski vrsti bi se morala odvaditi preostre igre. Vratar Skofic je zlasti v prvem polčasu zelo bravurozno branil. Sodnik Vodiček dober.

Irlirja : Hermes 4 : 0 (2 : 0).

Tudi svojo zadnjo prvenstveno tekmo proti Hermesu je Irlirja odločila s sigurno zmago v svojo korist. Hermes je proti priča kovanju nudil trd odpor in je odšel z igrišča z zanj razmeroma častnim rezultatom 4 : 0.

Ključ temu, da je bil Hermes večji del potisnjen v defenzivo, ni bila igra monotona ter je v estetičnem oziru mnogo bolj zadovoljila onih 100 entuzijastov, ki se niso ustrašili mraza, kakor pa prva. Igralo se je obojestransko v živahnem tempu in fair. Kakor že rečeno, je Hermes defenzivno zadovoljil, nasprotno pa nas Irlirja ni povsem zadovoljila. V prvem polčasu je predvedla lepo kombinacijsko igro. V drugem je igrala raztrgano. Debut Gabeta kot vodja napada niu spel. Napad se ni mogel znajti, predvsem ne trio, dočim sta bili obe krili izvrstni. Krilaka vrsta je v polni meri stopila svojo dolžnost, deloma je zadostila svoji nalogi tudi obramba.

Hermes je imel svetle točke v vratarju Habichtu in branilcu Plešu II. Požrtvovalno je igrala krilaka vrsta, napad je poskušal s sporadičnimi prodori, ki pa so bili udeležni v kaili.

Gole so zabili: Poduje 2, Kreš 1, Gabec 1. G. Strnad je sodil v zadovoljstvo obeh strank.

Rapid : Maribor 3 : 1 (1 : 0).

V prijateljski tekmi v Mariboru je zmagal Rapid zaslužno nad Mariborom. Rapid je predvedel lepo kombinatno igro ter bil ves prvi polčas v premoči. Maribor je nastopil v novi postavi ter pokazal zelo slabo igro, edino obrambni trio je rešil svojo dolžnost častno. Posebno slabo se je odrezala napadalna vrsta, ki je igrala brez vsakega sistema, najslabša sta bila desna zveza in srednji napadalec. Sodnik G. Nemec.

Druge nedeljske tekme

ZAGREB: Tudi v nedeljo je DFC. porazil Haška, in sicer s 5 : 2 (4 : 2). Pri Haški je docela odpovedala napadalna vrsta.

BEOGRAD: Teplitzer F. C. : Jugoslavija 5 : 4 (3 : 1). BSK. : Teplitzer F. C. 6 : 1 (0 : 1).

OSIJEK: Subotica : Osijek 4 : 2 (3 : 1). SARAJEVO: Hajduk : Sašk 3 : 1.

DUNAJ: Nedeljsko prvenstvene tekme I. razreda so bile odigrane v precej ostrem stilu. Izidi so bili: Rapid : Hakoah 3 : 1 (0 : 1), Amateure : Simmering 2 : 1 (0 : 1), Sportklub : Slovan 1 : 0 (0 : 0), WAC. : Rudolphshül 3 : 1 (2 : 0), Prijateljska: Vienna : Cricketer 3 : 1 (0 : 0).

PRAGA: Prvenstvena. Slavija : Vrbovica 3 : 0.

MONAKOVO: München 1860. : I. F. C. Nürnberg 3 : 1 (1 : 0).

PARIZ: Espanol : Red Star 6 : 1.

Službene objave LHP. (Is seje upr. odb. dne 21. XI.) Anulira se mladinska pokalna tekma Irlirja : Atena, odigrana dne 15. t. m. Termin za ponovno odigranje določila sporazumno kluba. G. Danilu Pahorju se glasom sklepa JHS-a z dne 19. t. m. do nadaljnjega zabranjuje izvrševanje sodniške funkcije. Izstopil je iz upr. odb. g. Baltesar kot tehnični referent. Čita se za TKD. Atena Albina Godler. — Tajnica.

Cross country LLA.P., ki je bil razpisani za zadnjo nedeljo, je bil vsled prevlelike megle odpovedan.

Sokol

O vsesokolskem zletu v Pragi

Ministrstvo financ bo od zletišča na Strahovski poljani zahtevalo kot najemnine 5 odstotkov od kapitala, ki je bil uporabljen za planiranje zletnega zemljišča. 4 odst. se zaračunajo za obresti, 1 odst. pa za amortizacijo. — ČOS je sklenila, da povabi na vsesokolski zlet vse člane Mednarodne telovadne zveze. — Na zlet belgijskih gimnazistov v Liege od 14. do 17. avgusta 1926, pošlje ČOS vrsto članov z enim vodnikom in enim poročevalcem. — Pevsko društvo Križkovsky, ki je gostovalo na Bolgarskem, priporoča, da se povabijo na zlet tudi bolgarski Junaki. — Za zletno sceno se predlaga načrt pod imenom »Bajka življenja«, za kar bo treba 3000 sodelujočih in bi priprave vdale 80.000 Kč. Načrt pa še ni odobren, ker so se pojavili nekateri ugovori proti njo mu. Predlaga se tudi, naj bi se ponovil kot zletna scena Maraton (povojni). — Do konca novembra t. l. morajo predložiti vsi zletni odseki svoje proračune finančnemu odseku, ki nato izdelata celokupni zletni proračun. Do sedaj je plačalo članstvo za obvezni zletni prispevek 1.173.416 Kč, zletni kolek pa je prinesel 22.37

Iz življenja in sveta

Prevoz Tutankamnove mumije v Kairo

Mumija egiptovskega faraona Tutankamna, o kateri se je razneslo zadnje čase toliko senzacionalnih vesti, bo prihodnje dni prepeljana v zlati krsti in z vsemi dragotinami vred v Kairo, prestolico Egipta.

Prvotno je raziskovalec Carter in njegov pomočnik Lacaux nameraval pustiti mlade kralja v grobnici ter ga pokopati v Luxorju. Težkoče, ki so bile združene z odvijanjem trupla in z dviganjem mumije iz krste pa so povzročile, da se je Carter odločil za prevoz. Dvo ml je namreč, da bi mogla dragocena najdba ostati nadalje brez nevarnosti v Dolini kraljev, čeprav bi jo stražila močna vojaška posadka. Carter in Lacaux sta zelo redkobesedna in nočeta dati nobenih poljskih ali dragocenosti, ki so bile vštite v povoj. Komuniké, ki se je natisnil za javnost, omenja samo nekatere predmete, ki so jih raziskovalci že odvzeli mumiji in katere sedaj preiskujejo.

Iz molččnosti Carterja se da sklepati na to, da so dragocenosti, na katere so naleteali raziskovalci faraonove grobnice, največja najdba te vrste v človeški zgodovini. Poleg tega imajo predmeti velikaasko vrednost za kulturno preslanje tedanje davne dobe. Drugi li izhajajo najbrže iz največje zlatarske delavnice vseh časov. V kraljevo rakev so bili gotovo položeni najlepši dragi kamni, kar jih je kdajkoli bilo v posesti egiptovskih kraljev.

Razprodaja Castiglionove zbirke

Amsterdam, 18. novembra.

V torek jutraj se je pričela tukaj javna dražba dragocene zbirke milijonarja Castiglionija. Razprodaja se je vršila v prostorih Frederika Müllerja, znanega prodajalca starinskih umetnostnih predmetov. Na dražbo je prišlo mnogo obsestva iz vse dežele: učenjakov, bogastev in radovednežev. Zastopani so bili največji muzeji Evrope: pariški Louvre, berlinski Državni muzej, bruseljski muzej, državna muzeja v Amsterdamu in Rotterdamu, haški in milanski muzeji. Vse te ustanove so delegirale k razprodaji svoje pooblaščen zastopnike.

Prva kupčija se je sklenila ob 3. popoldne; prodana je bila slika »Madona z otrokom«, delo toskanske šole. Kupec je plačal zanj 4100 holandskih goldinarjev. Po tem dobrem začetku je šla prodaja hitreje od rok. Za posamezna dela so prodajalci iztržili velike uspehe, v splošnem mnogo višje od prvotno določenih cen v katalogu. Tekom prvega dne je bilo prodanih stvari za en milijon holandskih goldinarjev (1 holandski goldinar znaša po uradnem kursu sedaj 22,60 Din). Najbolj so se trgali za nakup Američani iz Detroita in Angličji iz Londona. Velik boj se je bil za nakup Rembrandtovo sliko amsterdamskega župana iz leta 1639. Slika je bila cenjena na 60.000 holandskih goldinarjev, zastopnik sira Josefa Diverena v Londonu in New Yorku pa je gnil licitacijo na 214.000 goldinarjev in je to vsoto plačal. Corregiovo »Zaroko sv. Katarine« je kupil muzej v Detroitu za 80.000 goldinarjev. Nemška firma Bachschultz si je pridobila »Portret benečanskega plemenitaša« za 70.000 goldinarjev. Prodaja so bila poleg drugih še naslednja dela: Lazarjevo vstajenje (delo Nikolaja Fromenta, za 154.000 gld.), Crivellijeva »Devica z otrokom« za 61.000 goldinarjev, portret Marka Antonija Savellija, delo Aleksandra Moretta, znanega cin-lvecentista, za 32.000 goldinarjev, Trip-tih (Sv. Trije kralji) od Viljema Kolna za 40.000 goldinarjev. Lastni portret Joosa van Cleveja za 88.000 goldinarjev, itd. Van Dyckovi sliki: Portret mar-kize Spinole in Kristusovo vstajenje sta bili prodani: prva za 25.000 goldinarjev v Ameriko, druga za 24.000 goldinarjev na Holandsko. Prodani sta bili tudi dve Rubensovi deli: Portret starca (za 33 tisoč gld.) in Portret P. P. Rubensa (za 27.000). Vsega skupaj je bilo prvi dan predanih 76 slik in 5 risb. Za prihodnje dni je pričakovati še večjega dotoka kupcev, kajti zanimanje za dražbo se stopnjuje od ure do ure.

Na Radičevem shodu

Zanimanje za Radiča in njegov nastop je šlo gotovo daleč preko ozke meje politično zainteresiranih. Radič zani-ma človeka ne le kot politik, marveč prav tako ali morda še bolj kot človek, kot — rečimo kar naravnost — psihološka uganka. Kdor se zanima za psihologijo, za sociologijo, stoji pred Radičem še vedno kot pred uganko, ki jej ne seže do dna.

V Ljubljani smo vajeni imeti pred očmi Radiča, kakor ga poznamo iz njegove pisane politične kariere, polne paradoksimov, iz političnega življenje-pisa, ki ni tak, da bi vzbujal respekt in spoštovanje. Ako človek s temi pred-sodki privrati poslušalca Radiča, je prav gotovo prijetno presenečen. Radič na-pravi kot govornik prijeten vtis. Vrag veči, kaj je pravzaprav z njim, ali ne-vošten se ne zdi, marveč prej dobričina, čeprav prebrisan in ostroumen. Celo ene, ki ga poslušajo skrajno kritično, si pridobijo za naklonjene in blagohotne nevtiralne poslušalce.

Kakor pa napravi Radič osebno ugo-

Sreda, drugi dan razprodaje Castiglionijeve zbirke, je bil medlejši od prvega. Poleglo se je sprva zelo živahno zanimanje. Američani so se odte-gnili licitaciji, za kupčije so se zanimali najbolj Angličji in holandski starinarji. Tvrdka Frederika Müllerja je iztožila za umetnine — med njimi je bilo večje število bronastih skulptur — drugi dan 350 tisoč holandskih goldinarjev. V če-trtek je bila dražba zaključena. Castig-lioni je popolnoma dosegel svoj namen: napravil je dobre kupčije, obdržal pa je glavne predmete svoje zbirke, katere, kakor izgleda, nikakor neče opustiti.

V četrtek bi bil moral biti po prvot-nem načrtu zadnji dan razprave. Na vrsli so bili gobelini in dragocene pre-proge ter kosi pohištva. Barantanje kupcev se je tako stopnjevalo, da so mo-rali razprodajo podaljšati. Tretji dan je bilo prodanih stvari za 340 tisoč holand-skih goldinarjev, tako da je tvrdka Mül-ler doslej iztržila za Castiglionija 1 mi-lijon 690 tisoč holandskih goldinarjev. Za gobeline so se najbolj živo zanimali Američani, Angličji in Francozi. Stirje medičeski gobelini so bili prodani za 30 tisoč gld., kupil jih je Bernheimer iz Monakovega. Ta dan so se udeleževali licitacije tudi praški starinarji.

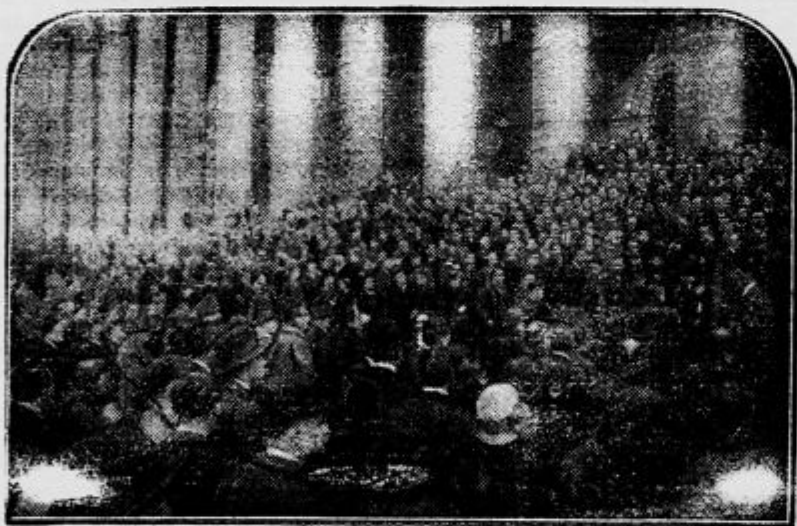
Docent, ki ponareja dolarje

V Lvovu je policija zaprla docenta na ondotni tehnični visoki šoli, bivšega ma-jorja v polski armadi inž. Boleslava Paykarta. Mož je ponarejal dolarske bankovce. Stanoval je v razkošno opremljeni vili, kjer si je uredil elektro-kemični laboratorij, katerega je opremil z vsemi fotografskimi in kemičnimi pri-pomočki. Pri policijski preiskavi njego-vega stanovanja so detektivni našli bak-ren klišee za 10 dolarski bankovec ter več steklenih klišeev z dolarskimi re-produkcijami ter velike množine papir-ja za tiskanje ameriškega denarja. Are-tiranec je pri zaslišanju izjavil, da je kupil vse te predmete od nekega nez-nanega človeka na nekem potovanju in da ima njegovo ponarejanje dolar-skih bankovcev samo značaj eksperimen-tiranja. Vendar pa je upravičen sum, da je Paykart že pred petimi le-ti ponarejal ameriški denar, katerega je potem potom svojih agentov razpeča-val. Radi tega je državno pravdnštvo odredilo najstrožjo preiskavo in docent pride pred sodišče.

Velika novost

za Ljubljano bo na lepši film sveta »Polet okoli sveta«
Start te dni v kinu »Dvor«

Praznik premirja v Parizu

Poročali smo že o veličastni proslavi obletnice, odkar je bilo sklenjeno na za-padnem bojišču premirje med antantno in nemško armado. Kakor večina fran-coskih narodnih praznikov, se je tudi proslava tega dne koncentrirala na pro-stor ob grobu neznanega vojaka, kjer so se vršile velike vojaške parade in druge slovesne ceremonije. Poleg tega pa so uvedli Francozi še drug način prosla-ve, preprost in skromen, a zato tembolj učinkovit in pomemben. Opoldne je za dobo ene minute prestalo vse življenje v celi Franciji. Obstali so vlaki, obstali

den vtis, stvarno ni tako prepričevalen. Da ima zelo dobro govorniško tehniko, to je gotovo. Govori nekaj časa skrajno tiho in zelo hitro; v nedeljo je imel v Narodnem domu par mest, ko ga prav gotovo trideset dvorane ni moglo prav nič razumeti. Toda zdi se, kakor da s tem, morda nehotno, samo prisili publi-ko, da se koncentrira pozornost, zakaj nenadoma se mu glas dvigne, govor postane čist, razločen, skoro rezek. Ali tudi kadar ga pritira najvišje, ne kriči, ne razgraja, marveč govori vedno mir-no, suvereno. Ni tedaj popularen go-vornik za množice v običajni izdaji; ne navduši se nad svojo govorico, marveč govori z neko izrazito notranjo uver-jenostjo; kakor da bere iz svojih možgan svoje misli, neposredno, ne da se bi trudi-l in razmišljal, kako in kaj.

Ce vas sobesednik po zborovanju vpraša, kaj je bila vsebina govora, ste malo v zadregi, kaj bi mu razložili. Človek ne vé, kje bi pričel, išče, s čim bi pričel, da bi povedal poglavitno, pa mora kljub trudu naposled načeti kjer-koli. V Radičevem govoru je namreč vse nekako enako važno. Ko pa pričneš

Robert Farinacci

Poslanec Farinacci je poleg ustanovi-telja fašistovske stranke Mussolinija najpomembnejša fašistovska osebnost. Intimno prijateljstvo z Mussolinijem mu je odprlo pot »navzgor«, od koder uveljavlja svoje nasilne metode proti vsem, ki se niso z dušo in telesom zapisali fašizmu. To delo opravlja tem lažje, ker ima kot glavni tajnik »državne« stranke vso politično moč v svojih rokah. Farinacci je obenem vodja takozvanih eks-tremnih fašistovskih elementov. Nje-govo osebno glasilo je dnevnik »Cre-mona Nuova«.

Tragika usode

V Parizu si je te dni končal življenje pesnik in slikar Rikard Bret Harte, vnuk slavnega ameriškega pisatelja Breta Harteja. Pokojnik je bil zelo na-darjen in tudi precej imovit človek. Bil je dvakrat oženjen in obakrat ločen. V zadnjem času je napravil ženitno po-nudbo neki dami, s katero se je pred kratkim seznanil in se vanjo zaljubil. Videl je v tem razodetju ljubezni omen-za svojo bodočnost in je sklenil, da se konča, če ne prejme ugodnega odgovo-ra do tega in tega časa. To je tudi spo-ročil svoji dami, ki je na ljubezensko ponudbo odgovorila. Naključilo se je pa, da je njen odgovor zakasnel. Dama je hotela odgovoriti po cevni pošti, a pismo je bilo pretežko in pošta ga ni hotela sprejeti. Moralo je torej čakati na navadno pošto, katero bi prejel na-slovljenec šele naslednji dan. Ko je Harte videl, da se ni zgodilo po njegovi zahtevi, je obupal nad svojim življe-njem, odprl petelina in spustil plin. Na-to je napisal s tresočo roko na listek:

«Tebi, draga moja, velja moj poslednji pozdrav in to je moje zadnje pismo, katerega prejemam iz tvojih rok». Soba se je med tem napolnila s plinom in Harte je izdihnil. Drugi dan pa je pri-šel odgovor. Ko so pismo odprli, se je pokazalo, kako površno je ravnal po-kojnik, ko si je vzel življenje.

× **Kolajna mora biti.** V stari Avstriji so se podeljevale kolajne za 40letno zvesto službovanje. Ta kolajna se je ustanovila pod vladjo cesarja Franca Jožefa in ljudje so jo nosili kot nekaj posebnega na prsih. Ko je Avstrija postala republika, je bila ta kolaj-na odpravljena. Toda Avstriji, posebno ba-je Dunajčani in Stajerci, niso mogli prebo-leti izgube. Čutili so se užaljene, da ostane mož po 40 letih službovanja brez vidnega znamenja na obleki. Cepala je deputacija za deputacijo v ministrstvo in iskreno pro-sila, naj vlada zopet uvede kolajne za zve-sto službovanje. Prošnjaki so sedaj uspe-li. Parlament na Dunaju je te dni sprejel pre-dlog za ustanovitev častne kolajne za 40letno zvesto službovanje. Kolajna se bo podelje-vala pod istimi pogoji kakor poprej: dobi jo vsakdo, ki opravlja 40 let državno ali zasebno službo.

× **Papiga kot volilni agitator.** Ko so se pred tedni vršile v Angliji občinske volitve, se je dogodil v mestu Hullu prav svojevrsten slučaj volilne agitacije in volilne re-klame. Nekdo je namreč izpuštil iz svoje

sobe veliko modro papigo, ki je nekaj časa frfotala okrog, potem pa je sedla na bližnji telegrafski drog in jela neutrudljivo upiti in kričati: Proč s socialisti, proč s rdečarji! Vsi poskusi mimoidočih, da bi papigo pre-podili, so se izjalovili. Papiga je nepresta-no kričala, ljudje pa so slednje šalo me-deli in se ji — krohotali.

× **Budimpešta v temi.** V sredo zvečer 19. v Budimpešti naenkrat ugasile vse žarnice, ker se je pri strojih v elektrarni nekaj pokvarilo. Zato so se morale odpovedati pred-stave v gledališčih, kjer je bilo občinstvo že zbrano. V glasbeni akademiji, kjer bi se imel vršiti koncert, ni bilo niti sveč. Dvora-na je bila popolnoma v temi in postojal-cev se je polastila panika. Le s težavo so ljudje zapustili dvorano, ne da bi se pri-petile nesreče. V zbornici se trajala sed-do 10. zvečer. Bili pa so pripravljeni vsak slučaj in so bile takoj sveče pri roki. Z galerije je bil pogled v sejno dvorano kaj slikovit. Povsod gosta tema, je na-zi predsednika in ministrskega predsedni-ter na mizah stenografov je brlelo nekaj sveč. Na ta način so mogli poslanci na-dlejavati sejo, čeprav so jo kmalu konča-li. Okrog 11. ure so škodo popravili, in Bu-dimpešta je zopet zažarela v morju elek-tričnih žarnic.

Darujna za sokoletki Tobop!

Umor mlade deklice v Medvodah

Na strahovit in skrivnosten način je bila ubita v bližini Medvod mlada nezakonska mati. — S pomočjo policijskega psa se je po srečilo izslediti in prijeti osumljenca.

Medvode, 22. novembra.

V vasi Vaše pri Medvodah se je zgodil v soboto zvečer strašen zločin. ki je razburil vse Medvode in okolice. Mlajša hči kočarja Kopača je našla okrog 8. zvečer v hlevu svojo 25 letno sestro Angelca na zverinski način umor-jeno.

Mlajša Kopačeva hčerka, ki je zapo-slena v Ljubljani, se je pripeljala v so-boto z večernim vlakom domov in vprašala takoj svojega 66 letnega oče-ta, ki leži že več mesecev v postelji, kje se nahaja sestra Angela. Oče ji je mirno odgovoril, da je bržkone kje zunaj na opravkih, kakor jo je odšla iskat. Klicala je okrog hiše, ker pa se ni nihče odzval, je odšla proti hlevu. Tamkaj je našla na svoje začudenje vrata podpr-ta od znotraj. Vdala so se šele, ko je butnila vanje z vso silo. V tem trenu-tku pa je padla iz odprtine pred njo mrzla človeška roka. Vsa preplašena je skočila po luč in našla potem v hlevu svojo sestro Angelo z grozno razme-sarjeno glavo mrtvo na tleh. Njeno truplo je bilo vse v krvi. Poleg nje je ležal okrvavljen bat, s katerim je iz-vršil zločinec svojo strašno dejanje. Dekletovi kriki so privabili kmalu so-sede in čez nekaj trenutkov je bila po-koncu vsa vas. O skrivnostnem dogo-dku so bili takoj obveščeni tudi orožni-ki, ki so popisali dejanski stan in ob-vestili potem sodišče.

Angelca Kopač je obiskala v soboto okoli pol 6. zvečer svojo v vasi poro-čeno starejšo sestro. Približno čez pol ure se je poslovila od nje in od tedaj je ni nihče več videl žive. Morilec je oči-vidno izvalil dekle pod kako pretevo v domači hlev in tam hladnokrvno opravil svoje krvavo dejanje. Umorje-na Angelca je bila že osmi mesec v blagoslovljenem stanju. Njeno truplo so prepeljali po komisijonelnem ogledu v mrtvašnico v Presko.

V nedeljo jutraj so prispeli v Presko preiskovalni sodnik dr. Kravina, državni pravdnik dr. Lavrenčak, zdravnika dr. Cremošnik in dr. Herman ter po-licijski nadzornik Zajdelja z detektivom Podobnikom iz Ljubljane. Zdravnika sta izvršila obdukcijo, ki je dognala, da je umrlo dekle vsled udarcev na glavo in čelo. Lobanja je bila prebita na več me-stih in je bil vsak udarec zase smrtno-sosen. Smrt je nastopila hipoma. De-te, ki se je razvijalo v materinem te-lu, je bilo zdravo, ženskega spola in sposobno za življenje.

Varnostni organi so mrzlično na de-lu. Zločin je izvršil bržkone eden izmed domačinov. Pri zločinu igra očitno

Že veste

da bo štart za »Polet okoli sveta«
te dni o kinu »Dvor«

mora biti slavevski, in iz konteksta do-ločno prosveta. da mora biti potenta-ken slovenska — današnja grška Ma-kedonija, kjer se tik pri Solunu Vardar izliva v Egejsko morje. Govori dalje, da so nam meje svete in da jih ne mislimo spreminjati, pa pristavi povsem nedolž-no: razen na eni strani. In občinstvo vé povsem določno, kateri kos meje misli govornik.

Radič je v nedeljo v Narodnem domu pogostoma vpietal slovenske besede v hrvatski tekst ter pokazal s tem, da jih pozna precejšnje kopico. Vsaših si je po-magal z zagrebškim narečjem (»ae m're«). V Ljubljani seveda ti pripomočki niso bili tako potrebni, toda na kme-tih bodo gotovo prav prišli, dasi se-veda onega efekta kakor v hrvatski va-si, med slovenskimi kmeti ne bo mogel doseči.

Danes in jutri

se še predvaja prvi del najlepšega vefilma vseh časov »Nibelungi«
Elitni Kino Matica

Gustave le Rouge:

Misterija

(Roman)

Lionel je razložil, kako je na podlagi listine, ki mu jo je bil prevedel stari izvedenec za kitajsko pisavo, zvedel, kako važnost polagajo Mygali na posest Budhinega demanta.

John Terry je sledil pripovedovanju z velikim zanimanjem. Pokazal je Lionelu listek s podpisom pajka, ki so ga bili pustili roparji na njegovi pisalni mizi:

— Mygali so odvleli vašo hčerko in vam je ne vrnejo, predno jim ne izročite Budhinega demanta. To je Misterijina pisava! je vzkliknil Lionel, dobro jo poznam... Na vsak način torej hočejo imeti ta demant in gotovo izpuste miss Ellen, ko ga jim izročite. Vsekakor lahko logično sklepamo iz vsega tega, kar vemo, da ni miss Ellen v nobeni neposredni nevarnosti.

Bankir je obupno zamahnil z rokami.

— Nesreča obstoja v tem, je vzkliknil, da nimam pojma, kaj je s tem Budhinim demantom. Nikoli ga nisem imel, niti ga nisem kdaj videl.

— To je nemogoče! je vzkliknil Lionel ves začuden.

— Moja častna beseda, da je resnica, kar sem vam povedal.

— Premišljajte natanko, ali res niste imeli tega demanta nikoli v rokah? Saj ga ni težko spoznati radi Budhine glave, ki mu je vrezana v sredo.

— Prisegam vam, da nisem nikoli imel takega kamena in da sedaj prvič čujem govoriti o njem.

Lionel ni ničesar odgovoril, bil je zelo razočaran. Skrivnostno delovanje Mygalov se mu je zdelo čisto nemogoče. Lionel je mislil, da je prodrl do Misterijinih skrivnosti, toda spoznal je, da ni prišel dalje kot je bil prvi dan.

— Kaj sklepate iz vsega tega? je vprašal John Terry.

— Ne vem, kaj bi si mislil, je dejal Lionel obotavljajoče se. In vendar sem pri svojem premišljevanju mnenja, da mora biti pri vas rešitev uganke. Ne da bi vedeli, imate morda med svojimi papirji listino, ki naznanja, kje je demant.

— Kako ste prišli na to misel?

— Mygali so imeli resen vzrok, da so se vas lotili, kajti vse njih delovanje je zelo premišljeno in nikoli še niso storili koraka, ki bi ga ne bili natančno pretehtali. Pravijo, da imate vi Budhin demant in tako mora biti to res.

— Če vam pa povem, da nimam pojma o tem, je vzkliknil John Terry ves obupen.

— Išcite natančno in premišljajte! Ali ni morda v vaših arhivih ali zgodovinskih tradicijah kake stvari, ki bi naju mogla spraviti na pravo pot?

— Povem vam še enkrat, da ne vem ničesar, je dejal melanholično John Terry. Kaj pomaga da razmišljam! Ničesar ne morem najti. Bog mi je priča, da bi rad dal polovico svojega premoženja, samo da dobim ta znameniti demant, da bi ž njim mogel rešiti svojo hčerko.

— Psi! je dejal v tem trenutku Lionel, zdi se mi, da se nekaj premika za vrati.

— Ničesar nisem čul, je dejal bankir, ki je nekaj trenutkov pozorno poslušal.

— Morda sem se motil, toda od takih nasprotnikov, kakršni so Mygali, človek lahko pričakuje vse. Treba je paziti na vse strani...

Obema je upadel pogum in nista si vedela pomagati. Molčala sta. Iskala sta v svojih mislih rešitev te nerazrešljive uganke, a zaman.

Raztreseno je Lionel gledal veliko sliko, ki je visela nad kamninom in predstavljala velikaša iz časa kraljice Elizabete. Imel je visoke škornje, ovratnik iz čipk in vezeno srajco. Na glavi mu je bil velik klobuk z drzno ob strani priviham krajcem in peresom za trakom.

John Terry je dvignil glavo in pogledal v smeri Lionelovega

pogleda. Tudi on je opazoval sliko, čije barve so ostale gveže pod razpokami in firnežem, ki jih je pokrival.

Naenkrat se je John Terry dvignil.

— Gospod Lionel, je dejal z gotovim čustvom, opazil sem, s kakim zanimanjem ste gledali portret mojega pradedca, Rutlanda Terryja, tovariša znamenitega admirala Draka, ki je bil ljubljene Elizabete; ta portret me je spomnil na staro pripovedko, oziroma na resnično povest, ki se je ohranila od roda do roda v naši rodbini in ki vam jo hočem povedati. Sicer vam moram pa reči kar vnaprej, da ne verjamem, da bi bil ta prastari dogodek v kakki zvezi z Mygali... ali pa, kdo ve? Povest govori namreč o draguljih.

— Poslušam vas, je dejal Lionel radovedno.

— Moram vam pred vsem povedati, je začel John Terry, da je Thomas Rutland Terry ustanovil bogastvo naše rodbine. Bil je znamenit gusar in angleška pomorska zgodovina beleži marsikatero njegovo pustolovščino. Ubit je bil na svoji korveti »Siren«, v pomorski bitki z holandskim brodom »Kajtskem morju«...

— Na Kitajskem? ga je prekinil Lionel; to bi se do gotove meje dalo spraviti v zvezo z dokumenti, ki jih imamo. Kakor sem vam dejal, je Budhin demant prišel iz Indije na Kitajsko in tam se je izgubila vsaka sled za njim...

— Počakajte malo, prosim vas, predno vam nisem povedal vse povesti. Priznati vam moram, je nadaljeval John Terry in malo zardel, da proti koncu svojega življenja Rutland Terry ni več ubogal angleške vlade. Polagoma je postal pravcati morsk ropar in se ni pokoraval nobenemu drugemu zakonu, nego svoji volji. Napadal je neprijatelje in rojake, in da ga nihče ne bi motil pri njegovem delovanju in da ne bi imel opraviti z brodovi Njegovega britanskega Velikanstva, je odplul v morja, ki jih takrat Evropejci še niso poznali. Ropal je predvsem po hindostanskem in kitajskem obrežju.

— Sicer pa imam od svojega pradedca izvirno listino, ki jo je skrbno shranjeval rod do roda v naši družini. To je krovna knjiga korvete »Siren«, kateri je poveljeval kapetan Rutland in na kateri je nogočil.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obiti

Štampiljke
vseh vrst in vse potrebne
za izdelavo in prodajo.
Sprejemajo se tudi vse grafi-
čne dela najceneje pri
tiskarji S. Petan, Maribor,
Križevska cesta št. 43
— IZVIRŠČE.

Službe

Hišnik
se išče na takoj. Vpoštev
je dobro znan, ima malo
prijazni brez otrok. —
Naslov pove uprava »Jutra«
30616

Agencija »Planeta«

»Beograda, Terzija št. 6.
posreduje najkrajše službe
posredniške in komercialne
vseh strok, izdaja sta-
novanja, lokala, delavnice,
prejema zastopstva, komi-
sije, kupuje in prodaja na-
premišnje, daje vsakovrst-
ne informacije in hitro re-
šuje vse, kar pri adminis-
trativnih, vojskih in kon-
sularnih oblahah. 37716

Vajenec

za manufakturno trgovino
v mestu se išče. Naslov
pove uprava »Jutra«
30636

Hišnik

se sprejme takoj. Reflek-
sira se na starejši zakonski
par brez otrok. Večji vir-
nosni banjo posrednost.
Pomoč stanovanju in ras-
stavljanju. Oglasi se na
Družinski cesti 25 (pisarna)
30601

Bojše dekle

se sprejme izven Ljublja-
ne v dobro hišo k enolet-
nemu otroku. Opravljala bi
tudi dela solarije. — Po-
sredbe na upravo »Jutra«
pod »Zdrava in poštena«
30676

Pekovski pomočnik

mlad, ki bi tudi razstavil
kruh s konjem, se sprejme.
Posredbe z navedbo plače
poslati na naslov: Geršak,
Vel. Lašče. 30689

Pošteno dekle

ki zna samostojno kuhati
in opravljati vsa druga
bistva dela se sprejme k
majhni rodbini. Naslov v
upravi »Jutra«
30678

Gorenjsko dekle

še sluske kot začetnica
pri blaznaji ali pisarni kot
stenojalka. — Dopise po
Družinski št. 4444 na upr.
»Jutra«
30630

Mesto sluge

ali sluge v hišo. Naslov v
upravi »Jutra«
30609

Kuharica

srednjih let, zeli financa pri
oročinskih ali finančnih.
Naslov poslati na upravo
»Jutra« pod »Varčna«
30697

Izurnjena šivilja

sprejme vsakovrstno, tudi
večje konfekcijske delo na
dom. Če treba, lahko tudi
izven. Naslov v upravi
»Jutra«
30683

Pouk

iz vsiljivih razredov sprejme
šole se radi pouka dijaka
nitiših razredov sprejme pri
majhni družini po nitišni cen-
ni na brano. — Naslov pri po-
ročnici »Jutra« v Mariboru
30693

Prodaj

PREMOG — ČEBIN
Wolfova 1/11. Telefon: 35
4811

Tapetni papir

za sobe in kuhinje pripravljeno
v tiskarji. Ljubljana 396

Auto »Fiat«

502. cih. 600. cih. elektri-
čni, razsvetljava, nove gume in
v najboljšem stanju se radi
preprodajo. — Naslov
pod »Fiat 500« pri pol-
ročnici »Jutra« v Mariboru.
30683

Božične in novolet- ne razglednice

na debelo pripravila A.
Babka, Aleksandrova c. 7.
30679

Diselmotor 70 HP

kompletan s 10.000 kj in
srednjem z olje in re-
volucijam vsom za 1000 kj
se radi povzraja obrata
pomoč. Motor je v obratu
posredbe na upravo »Jutra«
pod »St. 30697«
30627

Zdreb in prah

od koka in premoga po-
ni proda Čebin, Wolfova 1.
30665

Srebrne kronje

večje manjše proslane. —
Posredbe na upravo »Jutra«
pod »Krone«
30629

Medvedja strojena

koža in mlečni vrči
po ugodi cenji naprodati.
D. Zdravil, trgovina kot
divljim. Ljubljana, Flori-
janska ulica 9. 30646

Mesariji

najboljše počte dobiti pri
tiskarji »Jutra«, Stari trg
št. 11a. 28496

Nov kožuh

kratak in lep »Philaden-
drom« poceni naprodati. —
Naslov pove uprava »Jutra«
30698

Otroški voziček

ponikljan in zelo do-
bro ohranjen, se po-
cent proda. Naslov v
upr. »Jutra«. 30.404

30 različnih zabojev

prodam. Posredbe poslati na
upravo »Jutra« pod »St.
»Zaboji«. 30622

Železno peč

skoro novo proda B. I. a.
Zg. 8124. 17. 30694

Fotoaparat

9 x 12 s lečo, estufim in
mašinskim stativom ter cele
dobro gošč s steklimi zelo
ugodno naprodati. Naslov v
upravi »Jutra«. 30697

Šivilja

se išče na krpah na dom.
Naslov na upravo »Jutra«
pod »Šivilja cema«. 30686

Orehova spalnica

finco izdelana, maslena, po-
litirana, se po zelo ugodni
ceni proda. Naslov v upr.
»Jutra«. 30698

Dva pisalna stroja

in gramofon poceni proda
Dermota, Ljubljana, Trno-
vo, Raspolna ulica št. 6.
30696

Zimska suknja

modra, dobro ohranjena, 1
jopica za letošnje deklino
in dve olinji sliki za je-
dino sobo ugodno napro-
dati. Naslov v upr. »Jutra«
30674

Božična drevesca

1-4 m visoka (1 vagon)
prodam. Naslov pove upr.
»Jutra«. 30676

Božične in novolet- ne razglednice

prilagojena v veliki izbiri
po najnižjih cenah spe-
cialna trgovina M. Tiskar,
Ljubljana. 30684

Bakrena peč

kopalna, dobro ohranjena,
enkratna banja in ločene
peči naprodati. Naslov pove
uprava »Jutra«. 30693

Železni štedilnik

se ceno proda v Streljski
ulici 7. 30671

Valvasor

z Korolko (š. vseh) zelo
dobro ohranjen, v origi-
nalno rdečo usje vezan
in nova modra modra oh-
leka naprodati. — Pojasila
daje Horvat, Hirska ul. 21.
pričelnje. 30689

Puška dvocevka

za brezmetni smotnik se
proda. Ozleda se pri Fr.
Kaiser, poškar, Ljubljana,
Selenburgeva. 30667

2 otroška vozička

naprodati. Naslov v upr.
»Jutra«. 30673

Kupim

Vsakovrstno
zlato kupim
po najvišjih cenah
Černe, juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3
498

Registrirna blaga

se kupi. Posredbe pod sifro
»Blagajna« na upr. »Jutra«
30694

Srebrne kronje

kupim po Din 428 in sol-
darja po Din 1123, vsako
manjšo. Posredbe je po-
slati na upravo »Jutra« pod
»Dobro plačano«. 30682

Celulozni les

1 m dolžine in 10-24 cm
i m debljine (vsako množi-
co). Posredbe franco Jev-
sine na upravo »Jutra« pod
»Celulozni les«. 30671

Kupim dobro ohranjeno

pisarniško garnituro
še mogoče ameriškega
sistema in
železno blagajno
št. 9 ali 2. — Posredbe na
poštni predal 130, Ljubljana
30682

Koniska oprema

elegantna in dobro ohr-
anjena se kupi. Posredbe na
upravo »Jutra« pod »Kon-
»Angleška oprema«. 30680

Kompletno spalnico

in kreheno za jedilnico
kupim. Posredbe na upravo
»Jutra« pod sifro »Dobro
ohranjeno 1400«. 30699

Pridelki

Lepih lahok
nad 1 vagon proda Pričnik,
trgovac v Laškem. Oglejte se
istotam. 30630

Seno in slamo

prebrano v balah na vagon
»Zdravila« po najnižjih cenah
Nikola Risančič, Bistovar,
tr. št. 5, sena in politiških
pridelkov. 30615

Hišo v Kranju

stara ali novo kupim. —
Posredbe na naslov Ivan
Gratliar, Kranj, poštna št.
30612

Posestvo v Rečici

pri Laškem pri Sv. Mohorju
44 orolov, po zelo ugodni
ceni naprodati. — Pojasila
daje Videnčnik, Rečica, le-
Laško. 30613

Hotel na Bledu

se radi družinskih razmer
z vso opremo po ugodni
ceni proda. — Kupim se
plača samo polovico. —
Naslov pove uprava »Jutra«
30691

Trgovino

z mehanim blagom odjem
radi preprodaje na promet-
nem kraju v Gornji Savski
dolini. Naslov pove uprava
»Jutra«. 30696

Prostor za delavnico

na prometni točki izjem za
klesarstvo. Preuredim tudi
samo. Posredbe na upravo
»Jutra« pod »Kleparstvo«. 30694

Trgovski lokal

krasen, na zelo prometni
cesti v Ljubljani s manu-
fakturno se proda, oziroma
se sprejme družinski. —
Posredbe na upravo »Jutra«
pod »Sigurnost«. 30610

Slasličarna

s kavarno v središču Gor-
ce, dobro ilozir. se odda
v našem knjižarni v Go-
ričici, V. la Carud 7. 30679

Primeren prostor

za adaptacijo pokarje
v Ljubljani izjem. Naslov
pove uprava »Jutra«. 30681

Stanovanje

»Srečno« in z vsem kon-
fortom se zmenijo v ma-
klin v Ljubljani. Naslov v
upr. »Jutra«. 30617

Dve sobi

se oddaja z posredoma ali
gospodinjstvom. Naslov na
upravo »Jutra«. 30680

Lopa soba

se z vso opremo takoj odda
za gospodinjstvo ceni 127.
30685

Gospodična

se sprejme na stanovanje
in hrano. Naslov v upr. »Jutra«. 30618

Soba s 3 posteljami

se odda gospodinj. Naslov
v upr. »Jutra«. 30690

600-1000 Din

nagrade
tistemu, ki mi prebrši sta-
novanje oboje iz 1. so-
be, kuhinje in pritlikin. —
Posredbe na upravo »Jutra«
pod »Prilika 1000 Din«. 30446

Bančni uradnik

izbe s 1. decembrom v sre-
dini mesta sobo. Posredbe
pod »Stalno 15000« na upr.
»Jutra«. 30612

Dobro nagrado

dam onemu, ki mi odda
fotograf, značaj »stanovanje«
v novi ali stari hiši za mirno
trialsko družino. Plačam
event. tudi naprej. — Po-
sredbe na upravo »Jutra«
pod »Cimpreje«. 30629

Lepo sobo

s posebnim vzhodom in elek-
trično razsvetljavo izbe go-
pod v sredini mesta s 1.
decembrom. — Posredbe na
upravo »Jutra« pod sifro
»December 15000«. 30606

Soba

se odda gospod. Istotam
se odda tudi postelja aka-
demika s 1. decembrom. —
Naslov pove uprava »Jutra«
30611

Opremljena soba

z 2 posteljama in posebnim
vzhodom se odda s 1. de-
cembrom. Oglejte se po-
od 14. ure naprej. Naslov
v upr. »Jutra«. 30607

Gospodična

se takoj sprejme na hrano
in stanovanje. Pošle se v
upr. »Jutra«. 30602

Brez posebnega obvestila

Vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem javljamo tužno vest, da je naš preljub-
ljeni soprog, oče, stric, brat, svak itd., gospod

Anton Pogačnik

posestnik, bivši župan itd.

danes ob 1.^{3/4} popoldne v starosti 53. let,
previden s svetimi zakramenti nenadoma v
Gospodu zaspal.

Pogreb dragega se bo vršil v sredo,
dne 25. t. m. ob 3. uri pop. iz hiše žalosti
Celovška c. 34. na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v
raznih cerkvah.

Ljubljana VII., dne 22. novembra 1925.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Najpristnejše se tem potom za-
hvalujemo vsem, ki so nam z mnogo-
brojnimi dokazi iskrenega sočutja ter
izrazi odkritega sožalja povodom smrti
naše nepozabne soproge in mame,
gospe

Franciške Jeršin

skušali olajšati neznosno bol.
Posebno zahvalo smo dolžni za
poklonjene vence in cvetje ter kon-
čno vsem onim, ki so v tako mno-
gobrojnem številu spremili pokojnico
na njeni zadnji poti.

Srčna hvala vsem!

Primskovo pri Kranju, 23. XI. 1925.

Anton Jeršin.

Več krojačev

za brezhibno izdelavo usnjatih suknjičev sprejme
Konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & Co., Ljubljana,
Emonska cesta št. 8. 6800a-II

25. NOVEMBRA

OTVORITEV

MODNE IN MANUFAKTURNE
TRGOVINE

JOS. KARNICNIK
MARIBOR

SLOVENSKA ULICA ŠTEV. 10

7104a Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod
v Ljubljani.

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, pa je naš iskreno
ljubljeni oče, stari oče in tati, gospod

Anton Reisner

posestnik in zasebnik

v nedeljo, dne 22. t. m., previden s tolažili sv. vere, v 67. letu
svojega le delu in skrbi za rodbino posvečenega življenja zatisnil
svoje trudne oči.

Pogreb nepozabnega rajnika se bo vršil v **torek dne**
24. t. m. ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti
Resljeva cesta št. 7 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Petra
v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 22. novembra 1925.

Dr. Viktor Reisner, ing. Oskar Reisner, sinova. —
Olga pl. Wolff, Hermine Anderka, Frida Firon,
Lota Reisner, hčere. — Vsi ostali sorodniki.

Uprave
posestev!
Lesni
industrijalci!
Posestniki!

Stalno potrebujemo
hrastove, bukovne,
gabrove, jesenove,
orehove, javorove in
jelšove hlode in de-
ske. Cenjene ponud-
be pod „Prompten
plačnik“ na upravo
Jutra. 7111

Damski
klobuki

po najnižjih cenah pri

E. Djukanovič,

Sv. Petra c. 27,
poleg hotela Tratnik.

Popravila,
prekrojenje,
spatri oblike.
Nužna popravila v
šestih urah.

„Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljub-
ljani“ javlja tužno vest, da je preminul nje dolgoletni
odbornik, gospod

Pogačnik Anton

veleposestnik i. t. d. v Spodnji Šiški

Zaslužnemu pokojniku ohranimo trajen in časten spomin!